

ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

БРОЈ 54 ■ СЕПТЕМБАР 2019. ГОДИНЕ ■ БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ТЕМА БРОЈА: НА КОРАК ДО ПРВЕ ЕКОЛОШКЕ ОПШТИНЕ

Подићи свест о очувању животне средине

Стране 2, 3 и 4

**Млади чајетинских села
за пример Европи**

Страна 7

ПОЗНАТИ О
ЗЛАТИБОРУ

**Феђа Стојановић:
Златибор има чиме
да се подичи**

Страна 16

Стране 8 и 9

**Производња и традиција
на сајму ракије у Шљивовици**

Страна 5

**Туристичка
организација
крнула у
промоције
„златне
планине”**

ПРЕДСТАВЉАМО КАФАНЕ
ЗЛАТИБОРА

**Крчма на брегу
у Сирогојну**

Страна 15

www.zlatibor.org.rs

Turistička organizacija Zlatibor

Подигни свест о очувању животне средине

„У разговорима са локалним становништвом подиже се свест о очувању животне средине, а самим тим и туристи прихватају наша правила. С појединим извођачима радова и инвеститорима који се нерационално односе према животној средини морамо радити на едукацији, да се и они, --можда науштрб своје зараде, подреде друштву у коме раде”, каже Милан Стаматовић

Општина Чајетина крупним корацима иде ка реализацији зацртаног циља – да постане прва еколошка општина у Србији. Прилично посла до сада је урађено, нове обавезе предстоје, а недавно усвајање и представљање Локалног плана за управљање отпадом, са амбициозно постављеним циљевима за наредни дугорочни период, важна је етапа на том захтевном путу.

Председник општине Чајетина Милан Стаматовић о томе за „Златиборске вести” каже да је ова локална самоуправа негде на пола пута до реализације идеје да постане прва еколошка општина. Кроз решено одлагање чврстог отпада одрађен је добар део посла.

– Одлагање чврстог отпада решили смо заједничком депонијом „Дубоко” у Ужицу са још девет општина Златиборског и Моравичког округа. Али има још проблема које треба да решимо, а односе се на повремене дивље депоније које се појављују. Отварањем рециклажног дворишта решићемо и тај проблем. Биће створена могућност да грађани и онај отпад који не може да иде на депонију одвезу на рециклажно двориште, где ће се вршити селекција на месту настанка. Тиме ћемо потпуно заокружити процес да се на један савремен и модеран начин уклања отпад са јавних површина или из домаћинства. А домаћинства ће имати две канте с којима ће сама моћи да селектују отпад – најављује председник општине и наставља:

– Уверен сам да ћемо заједничком акцијом и добром вољом свих: грађана, власника угоститељских објеката и трговина, туриста и других стићи до жељених резултата и чисте животне средине. Сви желимо да живимо у здравом и уређеном окружењу, да еколошке проблеме решимо. Већ сам напоменуо да на томе највише треба да раде носиоци јавних функција. А свакако да нам је за понос што општина Чајетина низом еколошких пројеката и применом искустава развијених држава предјачи у односу на друге локалне самоуправе у Србији.

Говорећи о овом сложеном пројекту, Стаматовић истиче да најпре сва јавна предузећа морају бити партнери, па макар да у том делу објасне становништву како то треба да функционише.

– У непосредним разговорима са локалним становништвом подиже се свест о очувању животне средине са овог аспекта, а самим тим и бројни туристи прихватају наша правила. Има случајева где

нисмо задовољни појединим извођачима радова и инвеститорима који не воде рачуна журећи за брзом зарадом, па се често нерационално односе према животној средини. Неретко се може видети да се извођачи не односе са дужном пажњом према својим комшијама и туристима који бораве код нас. Са таквима морамо у будућем периоду радити на едукацији и подизању свести да и они морају, можда науштрб своје зараде, да се подреде широј популацији, односно друштву у коме раде. Касније ће се то њима вратити кроз више посла.

Председник општине указује и на друге такве проблеме:

– Сведоци смо привремених локација, јахањих грла, четворточкаша и сличних садржаја где се власници не односе с пажњом ни према свом месту ни према својим суграђанима и туристима, према оним људима који овде доносе профит. Не губимо наду да ће и држава нешто урадити по том питању, а то је казна политика, с тим што ми радимо на превенцији. Није само ствар казнити некога, ако радимо на превентиви. Ми смо се определили за овај начин и корисници наших услуга треба то да схвате и заједно са нама да се укључе у пројекте.

Учинак еколошких подухвата потпуно је само уз регулисање питања отпадних вода. На томе је општина Чајетина већ направила вредан искорак грађном златиборског постројења, у које, уз словеначку донацију, улаже укупно 4,5 милиона евра. Председник општине потврђује значај тог и сличних планираних пројеката:

– Оно на чему морамо да радимо да бисмо постали еколошка општина је свакако и изградња постројења за прераду отпадних вода. На Златибору се завршава градња савременог Постројења за пречишћавање отпадних вода, а у Чајетини би већ наредне године требало да почне да се гради. Онда нам остају још три за сеоске месне заједнице. Касније ће сепаратно кренути и мала насеља која су издвојена, где се до 50 домаћинства могу заједно организовати и направити мала постројења која више нису скупа. Када усвојимо ту технологију онда ће бити много лакше мањим насељима да се одреде за поменуте пројекте, а и да раде заједно са локалном самоуправом – закључује Милан Стаматовић.

Изглед будућег постројења за пречишћавање отпадних вода

Срђан Пантовић

Вера Благојевић

Представљен Локални план за управљање отпадом

Један од главних циљева општине Чајетина јесте да до 2021. године постане еколошка локална заједница, прва на територији Србије

У септембру је у Дому културе у Чајетини за запослене у општинској управи, јавним предузећима и установама одржана презентација Локалног плана за управљање отпадом на територији општине Чајетина за период од 2019. до 2028. године. План је у фебруару ове године усвојен одлуком општине Чајетина са циљем да се подигне ниво знања и вештина у овој области како би сви били што припремљенији за подизање квалитета услуга које општина пружа корисницима преко својих предузећа. Један од главних циљева општине Чајетина јесте да до 2021. године постане еколошка локална заједница, прва на територији Србије, на чему је перманентно рађено уназад 15 година.

„Ја не губим наду зато што смо негде на пола пута тог пројекта да постанемо прва еколошка општина у Србији, јер добар део тог посла смо одрадили кроз одлагање чврстог отпада. Мислим да овде постоји добра воља, да постоји добра анализа и перспективе, од самих грађана, туриста, власника угоститељских објеката који раде на томе и свима је интерес да наша заједничка средина буде чиста, очувана, пристојна. На томе највише морају да раде носиоци јавних функција“, рекао је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина.

На изради Локалног плана за управљање отпадом радио је локални тим консултаната у сарадњи са консултантима из Шведске који данас важе за

лидере у рециклажи отпада. Носилац пројекта је КЈП „Златибор“ Чајетина.

„Ми смо сада ушли у другу фазу, у продужетак од годину дана где су општина Чајетина и град Крушевац добили прилику заједно да унапреде овај пројекат, да га развију даље и добију помоћ шведских консултаната при самој имплементацији плана и одређених активности, што је

На презентацији су говорили и шведски стручњаци из Центра за рециклажу

за нас заиста немерљива помоћ. У плану је да се након ових радионица шведски консултанати поново врате и да заједно одржимо едукацију за мање групе. Конкретно, радиће се са возачима, корисничким сервисом, инспекцијом и са другим службама које ће бити укључене у овај процес“, каже Вера Благојевић, руководилац Комуналне службе КЈП „Златибор“.

КЈП од следеће године креће са главним активностима, а то су: увођење новог система сакупљања отпада путем две канте, формирање централне компостане и почетак из-

градње рециклажног дворишта. При томе ће се трудити да овај систем буде једноставан, добро организован и лак за примену. О најбољем начину да се грађани стимулишу што боље за примену система управљања отпадом говорили су шведски стручњаци из Центра за рециклажу Јевле: Јохан Енглунд и Пеле Халберг.

„На неки начин је тешко стимули-

мобиле. Сви аутобуси градског превоза га користе и сва наша возила иду на биогаз. У Чајетини, мислим да ће највећа вредност бити када се изгради рециклажно двориште, да се може одлагати кабасти отпад, опасни отпад, електроника. Уз то је битна и примарна селекција, посебно ако буду могли да продају отпад за рециклажу из нових канти; то ће бити велика уштеда новца“.

Изградњом постројења за пречишћавање отпадних вода на Златибору, као и планом за изградњу таквих постројења у Чајетини и мањим сеоским срединама где је концентрисан већи број становника, радом на реализацији Пројекта управљања чврстим отпадом ова општина показује да озбиљно схвата постављене циљеве у заштити животне средине и стварању бољег окружења за своје грађане.

Програм „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза“, који уз помоћ Владе Шведске спроводје Стална конференција градова и општина Србије (СКГО) и Шведска асоцијација региона и општина (САЛАР), има за циљ подршку и даљу припрему градова и општина у Србији за придруживање ЕУ кроз унапређење квалитета услуга, јачање дијалога између кључних актера и омогућавање ефикасније локалне администрације, у складу са принципима добре управе и родне равноправности.

Миријана Ранковић
Луковић

Обуке радника комуналног за нови систем одлагања отпада

План за управљање отпадом подразумева постојање различитих канти и контејнера за одвајање сувог од мокрог отпада, а промене доноси и изградња рециклажног дворишта и мањих рециклажних острва на Златибору

Упознавање са Локалним планом за управљање отпадом општине Чајетина настављено је кроз едукативне радионице са радницима Комуналног јавног предузећа „Златибор“. Закључак запослених је да ће бити потребно доста труда да би се нови систем усвојио.

„Ово је велика промена за нас, како за фирму, тако и за раднике. То исто очекује грађане који ће бити упуњени и увођени полако у овај систем. Главна одлика и разлика је у томе што је до сада све зависило од нас, а од сада ће зависити од грађана највише. Ми очекујемо веће ангажовање људи, објашњава Душко Станић, пословођа чистоће у КЈП „Златибор“.

План за управљање отпадом подразумева постојање различитих канти и контејнера за одвајање сувог од мокрог отпада. Велика промена биће и изградња рециклажног дворишта и мањих рециклажних острва на Златибору где ће бити могуће одлагати селектован отпад, као и компостане за биоразградиви отпад, те места за грађевински, животињски и опасан отпад. У изради плана консултова-

Упознавање са Локалним планом за управљање отпадом

но је више фактора у локалној заједници, а са детаљима плана колеге је упознала Вера Благојевић, руководица Комуналне служне у КЈП.

Возачи комуналног сматрају да ће нови систем донети унапређење, али да ће бити потребна едукација и сарадња са мештанима.

„Највећи је проблем што се у кон-

тејнере ставља све и свашта. Од шута, плочица, дрва, грања, животиња...

Сада ће ваљда да се едукују па ће бити боље,“ каже возач КЈП Саво Лазовић, а његов колега Радомир Костић, који је био у Шведској на упознавању са тамошњим системом, додаје:

„Тамо је возач повезан са својом службом и ако је нешто приметно да

је лоше селектовано, одмах им јавља и прича са мештанима, опомиње да се тако не ради.“

Возач Горан Вилотијевић истиче: „Мислим да ће се овај систем примењивати. Неће ићи баш лако, али треба причати са грађанима, обавештавати и мислим да ће бити успеха.“

М. Ј.

Део механизације КЈП „Златибор“

Укупан број гостију Златибора овог лета у односу на прошло повећан за два одсто, док је број страних туриста порастао за трећину

Туристичка организација кренула у промоције „златне планине“

Резултати летње туристичке сезоне су више него задовољавајући, кажу у Туристичкој организацији Златибор. Интересовање не јењава ни за туристички центар ове планине, ни за околне локалитете, што најбоље показују подаци да је број гостију у односу на исти период прошле године, која је била за рекордну, порастао за два одсто.

И страних туриста из свих крајева света било је знатно више. Број страних гостију који долазе на Златибор је, према подацима ТО Златибор, порастао за 35 одсто. Гости не долазе више само из земаља у околици, већ и из удаљених дестинација као што су Кина, Израел, Русија, Белгија, Немачка, Холандија, Италија... Разлога за овакво интересовање је много.

„То је уједно и резултат рада локалне самоуправе на изградњи и афирмацији неких нових садржаја, као и уређење и валоризација неких нових локалитета. Притом су и неки капитални пројекти на самом финалу, тако да и то значајно утиче на структуру гостију. На туристе позитивно утиче и добра инфраструктура, притом мислим на отварање новог ауто-пута који је спојио Београд са Прељином, Чачком, тако да све то утиче на повећање и структуру гос-

Владимир Живановић

тију која ће се и у будућности сигурно мењати. Сигуран сам да ће се Златибор као туристичка дестинација све више отворати ка иностраном тржишту“, каже за „Златиборске вести“ Владимир Живановић, директор Туристичке организације Златибор.

Тренд раста броја гостију поклапа се са трендом посете туристичком тржишту Србије, о чему говоре и званични резултати Републичког завода за статистику. За такве резултате, објашњава Живановић, заслужне су многобројне промоције Златибора као туристичке дестинације у земљи и иностранству. А са кампањом се већ кренуло. У понуди се налази и гондола која би до краја године требало да званично буде отворена.

„Поред тога, промовишемо и неке

зоне у фокусу ће свакако бити скијање, адреналински спортови. Ски центар „Торник“ најављује да ће и Плава стаза, која је дуга око два километра, бити отворена за ову сезону. Ако не за ову, онда за следећу. Битно је да су радови почели на проширењу капацитета“, наглашава Живановић.

Поред сајмова у Крагујевцу и Новом Саду, очекује их Сајам туризма у Варшави, Бечу, Јахорини, Скопљу, Темишвару, као и две студијске туре у којима ће се Златибор на најлепши начин представити новинарима из Србије. Следе и промоције на друштвеним мрежама, билборд кампање, а пред крај године и најаве новогодишњих концерата и других садржаја током зимских празника.

**Мирјана Ранковић
Луковић**

Почетак рада „Голд гондоле“ до краја године

У шоку бейтонски радови на међустаници и шраси до последње станице,
јочешком октобра креће монџажа опреме на овим фазама

Грађевински радови на изградњи „Голд гондоле“ прате утврђени план и динамику. Паралелно се изводе радови на међустаници на Рибничком језеру и на траси стубова од међустанице до последње станице на врху Торника. Екипе представника фирми МПП „Јединство“ из Севојна и „Амига“ из Краљева распоређене су дуж трасе како би све било завршено на време.

Тренутно се ради на бетонирању стуба стубова на врху и бетонски радови на техничкој просторији на међустаници, те се почетком октобра креће са монтажом опреме на овим фазама. Из Француске је допремљен и четврти, последњи котур сајле произвођача „Пома“.

Напоран и захтеван рад у протеклом периоду крајем године треба да донесе резултате, а круна свега биће почетак рада „Голд гондоле“.

По речима директорке ЈП „Голд гондола Златибор“ Бојане Божанић, састанци са

Бојана Божанић

партнерима и инструкторима из „Пома“ су учествовали и у сарадњи са њима се одвијају сви планирани радови.

– Тренутно се бавимо анализом Система за контролу приступа и продају карата. Представници инвеститора и ЈП „Голд гондола Златибор“ били су у студијским посетама ски-центрима у Француској и Аустрији, као и скијалиштима у окружењу. Из ових скијалишта су нас на лицу места информисали и упутили у најбитније процесе одржавања и ремонта жичаре, као и да нам на најбољи могући начин покажу и приближе начин функционисања једне инсталације као што је наша, са потенцијалним проблемима у раду и њиховим ефикасним решењима. Примери и искуства ових ски-центара ће нам значајно помоћи да успоставимо што бољи систем и начин пословања „Голд гондоле“. Имамо и одличну сарадњу и комуникацију са „Скијалиштима Србије“. Настојимо да, на основу студија и процена које радимо, „Голд гондолу“ као туристички садржај и јединствено искуство учинимо доступном што већем броју посетилаца – истиче Бојана, додајући да са „Златном гондолом“ Златибор постаје светски туристички центар те да се очекује развијање нових садржаја у складу са модерним потребама данашњих туриста.

Млади чајетинских села за пример Европе

Учесници форума из 10 држава посетили сеоска домаћинства и упознали примере доброг пословања младих људи ван урбане средине

Међународни форум о политикама руралног развоја југоисточне Европе одржан је на Златибору у хотелу „Олимп“ од 10. до 12. септембра. Тема трећег оваквог форума који финансира Европска унија кроз пројекат „Алтер“ је размена међународних искустава о унапређењу положаја младих у руралним заједницама.

Идеје и искуства су размењивали представници разних организација из 10 земаља југоисточне Европе. Учесници форума посетили су сеоска домаћинства у општини Чајетина као примере доброг пословања младих људи ван урбане средине.

Са видиковца на Обадовом брду пружа се добар поглед на део западне Србије, а учесници међународног форума о руралном развоју имали су и добар поглед изблиза у добре примере пословања у сеоском окружењу у Чајетини. Најпре их је Миломир Туцовић упознао са пчеларском производњом коју је покренуо кроз ПСД програм развоја приват-

зација за туризам и пољопривреду планине Ида на западу Турске.

Како је једна породица од 11 чланова у четири генерације успела да задржи младе људе у свом домаћинству и развије посао из сопствене радиности показано је на случају етно домаћинства Меловићи. Дobar пример сеоског туризма из Рожанства показује коришћење прехранбених производа из свог газдинства, због чега се бројни домаћи и инострани гости враћају.

„Видео сам лепе примере како људи могу да живе на селу, да зарађују од тога и да шире своју понуду. Доста људи из света долази код њих. Видео сам срећена имања, и могу и код нас да применим нешто слично. Рецимо, пример сеоског туризма. Како неко ко може да има сеоску, пољоприв-

се не бих вратила у град. Ништа ми не представља проблем, идем у Ужице на пијацу, имам двоје деце, њих возим у школу, радим са радницама... Све мора да прође кроз моје руке, до излаза робе на тржиште“, каже Јована Стојановић.

Примери добре праксе из Чајетине послужиле као искуство представницима организација за рурални развој да их примене и у својим државама.

„Код нас је другачије, јер нема незапослености, али су нам потребни људи у селима, јер веома брзо старимо. Морамо показати младима и да су рурална места модерна и да има смисла ту пословати, јер са добром идејом могу да зарађују и живе. Форум је био сјајан, а конкретно ово место је импресивно. Када причамо о људима који су се вратили у рурална подручја, мислим да је то једини начин за нас. Села су основа свега и потребни су млади људи који ће водити рачуна о њима. Мислим да су градови грозна места за живот“, сматра Томаш Новак из Мреже локалних акционих група јужне Чешке.

Привући омладину на село

Иако постоје одређене мане и у самој ЕУ по питању омладине у руралним срединама, различита искуства би требало да допринесу новим идејама што је циљ Европске мреже за рурални развој која планира и формирање Европског руралног парламента.

„Веома важна порука је да рурална омладина није проблем, већ прилика да се о овој теми развија кроз могућа решења како да их више привучемо у сеоска подручја. Можда треба испитати теме као што су основни сервис, послови и радна места или културне активности у руралним регијама да људи у њима остану, врате се или у њих дођу“, каже Словакиња Вероника Корчакова из Европске мреже за рурални развој при Европској комисији у Бриселу.

Друга група учесника форума упознала је сеоско домаћинство Јовановић у Трипкови, прераду меса Ружице Стојановић у Мачкату и пчелара Милана Пантовића. Идеја је да се искуства и закључци који су стечени на овим посетама и панел дискусијама током три дана форума пренесу и доносиоцима одлука у власти како би се уврстили у формирање јавних политика о животу младих на селу.

З. В.

ног сектора који финансира влада Швајцарске. Туцовић намерава конверзију на органски мед, а страни стручњаци могли су да упореде овај систем са својим локалним случајевима.

Лепи примери

„Ја купујем органски мед од мог аутоелектричара са 70 кошница који се тиме бави из хобија. Због постојања лажног меда, код ког се користи вештачки шећер, упропашћена је економија и трговина и јавност из већих градова се душло преиспитује да ли је мед прави. Зато треба да иду директно код произвођача ког познају, а не да купују индустријски мед. Овде смо видели да је овај господин јединствен и не ради ништа вештачки и индустријски, па је веома лепо знати да таква места постоје“, каже Бахадир Јаса, координатор органи-

редну производњу може да диверзификује своје активности у смислу омогућавања ноћења, пуног пансиона, посете неких већих група, и то ми се учинило најзанимљивије“, каже Ђорђе Бркуљан из Мреже за рурални развој Црне Горе.

Производња хране у селима једна је од активности коју промовише општинско привредно друштво „Златиборски еко аграр“, често кроз учешће младих носилаца газдинства на сајмовима и промоцијама. Са процесом прављења такве традиционалне хране као што сувомеснати производи, делегација се упознала у погону за прераду меса „Јолетић“. Угостила их је Јована Стојановић, председница Удружења произвођача сувомеснатих производа Златиборског округа.

„Ја сам дете из града и брзо сам се уклопила у средину у којој живим. Навикла сам се и никада

Производња и традиција на сајму ракије у Шљивовици

Међу 118 узорака најбоља ракија Добрисава Јањића из Трипкове

У недељу 29. септембра Шљивовица је била домаћин 12. Шљивовачког сајма домаће ракије. Ове године приспело је 118 узорака. Комисија за оцену квалитета ракије била је у саставу: Коста Михаиловић (председник), др Иван Урошевић и дипл. технолог Иван Гајић.

На почетку манифестације, уз потпаљивање казана, присутнима се обратио председник општине Чајетина Милан Стаматовић и тиме отворио сајам.

„Сајам ракије је изузетно значајан да представимо своју производњу и наше произвођаче који се баве традиционалном производњом и промовишу читав овај наш крај. Мислим да је то највећи

допринос и хвала свима који чувају ову традицију, хвала свима који помажу да опстану овакве манифестације и хвала посетиоцима који долазе да се упознају са овим нашим

квалитетним органским производима”, рекао је председник Стаматовић.

Прво је засвирао дувачки оркестар Марка Глигоријевића из Бајине Баште, а затим је уследило такмичење златиборских здравичара, где је прво место освојио Богосав Станковић из Прибоја. „За све те прославе, за Ракијаду, Си-

Наступиле су певачке групе, КУД „Златибор” из Чајетине, трубачки оркестар, фурулаши. Затим је уследило проглашење најбољих ракија, најлепшег дворишта и најуређенијег воћњака, избор најлепше чобанице, најбоље пите савијаче.

Најбољу гивавницу направила

Војиновић, а за најуређенији воћњак Обрад Костадиновић.

Комисија за оцену квалитета ракије доделила је прво место у категорији велика златна медаља Добрисаву Јањићу из Трипкове. „У производњи воћне ракије потребно је да буде све добро почевши од сировине”, наглашава Добрисав. „Сировина мора да буде зрела да би се од ње добила квалитетна ракија. Судови треба да буду чисти као да ћемо из њих сутра пити воду”.

Организатор сајма била је и ТО Златибор, чији директор Владимир Живановић не крије задовољство због добре посете и организације ове манифестације: „Задовољство нам је да је и овај сајам протекао у најбољем

ријаду, Купусијаду које се дешавају, ја увек припремим специјану здравицу и онда дочарам гледаоцима као да они виде све то пред собом шта се то дешава”, објаснио је најбољи здравичар.

је Радмила Бонцулић, наставница у пензији из Шљивовице. „Дошла сам на ову манифестацију са питомом да конкуришем и освојила сам прво место. Најбоља пита се прави са пуно љубави, то је најважније, а остали материјал имају све домаћице у кући. Пита је била гужвара са сиром од црног брашна”, рекла је Радмила.

Најлепша чобаница је Јована Милосављевић из Шљивовице, која је изјавила: „Мајка ми је помагала да се спремам за такмичење. Нисам очекивала да победим, али сам срећна што сам победила”. Награду за најлепше двориште добио је Душан

реду Радује нас велики број посетилаца који се данас окупио у Шљивовици. Из године у годину ова манифестација је све посећенија, произвођачи ракија су све више заинтересовани да учествују на такмичењу, а ми као локална самоуправа из године у годину се трудимо да допунским садржајима на самом локалитету Ракијаде употпунимо и проширимо овај сајам да буде што посећенији и што богатији”.

И овај 12. сајам организовали су општина Чајетина, Спортски центар Чајетина, ТО Златибор, “Златиборски еко аграр” и месна заједница Шљивовица.

Мирослав Весовић

Најбољи произвођачи ракија

Велика златна медаља

1. Добрисав Јањић – Трипкова
2. Стојан Тасић – Аранђеловац
3. Горан Јараковић – Биоска

Специјалне ракије – златна медаља

1. Андрија Корићанац – Лађевци
2. Бобан Младеновић – Аранђеловац
3. Велимир Мелентијевић – Зубин Поток

Златна медаља

1. Предраг Милинковић – Шљивовица
2. Зоран Нинчић – Бранешци
3. Првослав Станић – Шљивовица

Добрисав Јањић

„Наша Златка” на фестивалима и сајмовима

Млекара у Кривој Реци ради изузетно добро, а њени производи тражени су не само у златиборском крају, него и шире

Разуменка Лучић

„Наша Златка” учествовала је на првом Фестивалу сира и вина који је одржан у Вишеграду. Током манифестације, посетиоци су имали прилику да уживају у презентацији као и дегустацији „Златкиних” производа, али и могућност да купе њен познати сир и кајмак.

Млекара у Кривој Реци „Наша Златка” ради изузетно добро, а њени

производи су тражени не само у златиборском крају, него и шире. На сајмовима и другим сличним манифестацијама на којима је ПД „Златиборски еко аграр” присутан, „Златкини” производи изазивају велику пажњу.

„Учествовали смо на првом Фестивалу сира и вина у Вишеграду. Имали смо прилику да презентујемо наше

производе: белу кришку, сир, кајмак, сир са додатком влашца и луте тучане паприке. Била је и једна лепа радионица - упаривање сира и вина и по мишљењу сомелијера „Златкин” сир најбоље иде уз бело вино из Лакташа”, каже Разуменка Лучић, руководилац млекаре.

Тренутни капацитет млекаре је 1.500 литара, али се показало да то

није довољно да би се задовољиле потребе тржишта. Због тога се ради на пројекту проширења асортимана производа и повећању откупне количине млека. Дневни капацитет млекаре биће 4.000 литара, а новине у производном асортиману - јогурт и кисело млеко.

„Могу слободно да кажем да смо остварили постављене циљеве. И даље сарађујемо са малим произвођачима чији се број константно повећавао у претходне две године. Направили смо добар производ, одржали смо квалитет у претходном периоду и даље пласирамо наше производе по угоститељским објектима на Златибору што је такође био наш циљ”, рекла је Разуменка Лучић.

Млекара „Наша Златка” почела је са радом 22. септембра 2017. године. Представљајући своје производе на сајмовима, и након две године рада, запослени у „Златки” кажу да увек имају нешто ново да науче од других произвођача. Представљање је било и почетком септембра на Фестивалу добра храна и вина у Београду, крајем месеца на Пољопривредном сајму у Краљеву, а биће и у октобру на Међународном сајму висококвалитетне хране у Београду.

Данка Милованић

„Капацитет млекаре је 1.500 литара, показало се да то није довољно да се планира повећање на 4.000

Сиреви „Златне Рудине” одушевили Словенце

На Фестивалу сира и „Крављем балу” у Бохињу своје производе представило пољопривредно газдинство Ирене Мишовић

У Бохињској Бистрици у Словенији средином септембра је организован шести Фестивал сира и вина и 62. „Крављем бал”. На њима је, по позиву домаћина, учествовало и Пољопривредно газдинство Ирене Мишовић (Мирјана и Драган Цикић) „Златне Рудине” из општине Чајетина.

„Крављем бал” је најстарији догађај у Бохињу, који је до педесетих година 20. века првенствено био одмор за мештане који су се, заједно са планинарима и угоститељима, радовали крају туристичке и пашне сезоне. Планинари учествују у догађају, доносећи украшене замке стоке са виших планина и све што им је потребно за прављење сира и других ствари које су потребне за живот на планини, наводе домаћини о овом догађају и додају:

„Верује се да у локалним пабовима или високо у планинама сир има добру репутацију. У Бохињу желимо да посетитељима понудимо догађај који је одлична прилика за гурманску викенд паузу. За дегустацију су доступни сиреви, јела и вино, као и производи из редовне продаје сира и винара. Угоститељи су се побринули за специјалитете који садрже сир и остале млечне делиције”.

О свом учешћу на ова два необично лепа и занимљива догађаја Мирјана

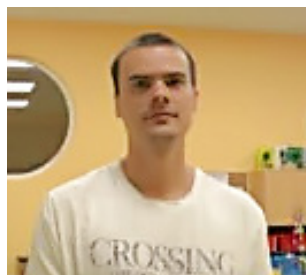

на Мишовић из Пољопривредног газдинства „Златне Рудине” прича:

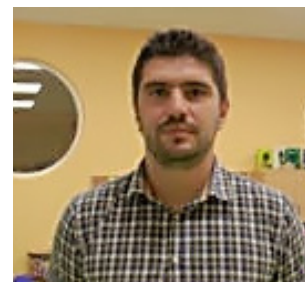
„Ми смо излагали четири врсте нашег сира „Златне Рудине”: млади, средњи, стари, као и зачински сир са тартуфима, чили паприком и каријем, белим луком и босиљком. Туристичко друштво „Бохињ” је са својим производима било у марту прошле године на Балканском фестивалу сира у Београду први пут, а сада су узвратили позив српским излагачима, што смо ми прихватили. Реакције на наше производе су феноменалне и од стране посетилаца- странаца и од самих Словенаца. Туристичко друштво „Бохињ” је константно наглашавало присуство српских излагача. Али занимљиве су биле и реакције на ћирилични натпис на нашем рол-апу! Људи су се присећали и покушавали да прочитају по сваку цену шта ту пише, многи са сетом, јер нису дуго видели ово писмо. Домаћини су константно били љубазни и предусретљиви, у настојању да нам помогну и да нас угосте”, прича Мирјана Мишовић.

Цела манифестација је пружила богат програм са добрим ансамблом, фолклором и дувачким инструментима, као и добром домаћом храном и пићем.

Мирјана Ранковић
Луковић

Милан Туцовић

Милан Коружић

У чајетинском вртићу опремљено још 300 квадрата простора

Радови у Предшколској установи „Радост“ Чајетина приведени су крају. На радост деце, а и њихових родитеља, и уз велику помоћ локалне самоуправе предшколска установа добила је 300 квадрата новоопремењеног простора.

У чајетинској општини листе за чекање на пријем деце у вртиће не постоји и то је оно по чему се Предшколска установа „Радост“ издваја. Захтева за пријем деце све је више, нарочито када је реч о јасленом узрасту. Управо због тога јавила се и потреба за опремањем додатних простора.

„Адаптација овог дела предшколске установе започета је претходне године средствима општине Чајетина у износу од 10 милиона. У циљу завршетка свих радова и привођења намени свих простора

рија у вртићу конкурисали смо код Министарства за демографију и популациону политику. Одобрена су нам средства у износу од 85 одсто, а 15 одсто је поново било учешће општине“, каже Милан Коружић, сарадник на пројекту.

Предшколску установу „Радост“ у Чајетини, заједно са својим издвојеним одељењем на Златибору, као и јединицама (у Кривој Реци, Мачкату, Шљивовици, Сиројојну и Рожанству) тренутно похађа 520-оро деце. Захваљујући великој финансијској помоћи локалне самоуправе и након месец дана трајања радова нове просторије су готово спремне за коришћење.

„Новина је да смо овде на спрату објекта у Чајетини реновирали овај простор. Поред три собе и

холова од раније реновираних овде имамо још нових 300 квадрата простора. То ће бити једна соба за децу, гардеробни простор, конференцијска сала и простор за игру деце. Надамо се да ће у најбржем могућем периоду бити пуштено у рад“, рекао је Милан Туцовић, педагог.

Током протекле радне године у издвојеном одељењу на Златибору уложена су финансијска средства у сређивање дворишног простора, а постоји и идеја о проширењу капацитета самог вртића. У наредном периоду планирано је уређење приземног простора Предшколске установе „Радост“ у Чајетини који је први почео са радом (купатила, радне собе, подови).

Данка Милованић

На првој златиборској „Пузијади“ 36 беба

Уобележавању Европске недеље мобилности ове године учествовало је преко 2.900 градова и општина из 49 држава. У Србији је Чајетина била једна од 16 општина која се низом активности придружила иницијативи да покрене свет у бољем правцу и обезбеди деци здравији и лепши живот. Завршна манифестација одржана је на Краљевом тргу у виду прве златиборске „Пузијаде“. По угледу на традиционалну ужичку манифестацију коју је покренуло Удружење родитеља овог града. Савет за безбедност саобраћаја општине Чајетина дошао је на идеју да у Европској недељи мобилности покрене своју „Пузијаду“ као подсећање на значај првих покрета у животу човека. Такође, стављајући важност кретања у први план, истичу битност очувања здраве животне средине што мањим коришћењем превозних средстава која загађују природу.

„Пузање је први вид мобилности човека и то смо оставили као најлепшу и најатрактивнију активност у Недељи обележавања мобилности. Желим да напоменем да златиборска Пузијада није наша оригинална идеја, она је последица изузетне сарадње СЗБС и Удружења „Родитељ“ из Ужица које ову манифестацију организује већ 10 година у Недељи дојења. Удружење је скуп сјајних жена које су овај пут дошле да нам дају подршку, и велико им хвала због тога“, рекао је на почетку „Пузијаде“ Срђан Радовић из СЗБС општине Чајетина.

Прву „Пузијаду“ подржали су општина Чајетина, ТО Златибор, Спортски центар Чајетина, али и многи привредници који су донирали слаткише, бодије, портикле, балоне, купке, креме за бебе и још пуно тога. Уз организаторе су сво време били присутни и представници педијатријске службе Дома здравља из Чајетине.

„Мислим да је било одлично, с обзиром да је организујемо први пут и да је био заиста добар одзив. Лепо дружење родитеља, деце и нас из организације.

„Лепо је што општина Чајетина подржава малу децу и што подржава најалипшеј“, изјавила на „Пузијади“ Невена Марић, мама једне Саре

Надам се да ће и родитељи рећи своје. А деца су увек најзанимљивија! И назад, и на страну, и брзо, и стајањем један метар пред циљ... Било је свега и било је јако лепо“, не крије задовољствени др Биљана Пантовић Вучинић, педијатар.

О самој „Пузијади“ најбоље говори и број пријављених беба – 36, које су се забавиле на свој начин идући ка циљу. Ово је била и својеврсна забава за поносне родитеље.

„Лепо је што општина Чајетина подржава малу децу и што подржава наталитет“, одушевљена је и Невена Марић, мама једне Саре, која додаје да се Сара више забавила у дружењу са другом децом него што се тркала.

Можда не најбрже, али свакако најусредсређеније бебе које су прве стигле на циљ су: Богдан Богдановић (9,5 месеци), Ленка Илић (10 месеци) и Вукан Којадиновић (11 месеци).

Савет за безбедност се захвалио свима који су се пријавили за „Пузијаду“ и свима који су подржали ову манифестацију, а самим тим и идеју свих који су манифестацијом Европска недеља мобилности показали бригу за свет у којем ће живети и генерације које долазе.

Мирјана Ранковић Луковић

Добродошлица првацима у ОШ „Миливоје Боровић”

У ОШ „Миливоје Боровић” у Мачкату овога септембра се уписало 17 првака, а добродошлицу им је пожелело учитељ Зоран Дуловић који у овој школи ради 12 година. Рад са првацима, према његовим речима, посебна је прича, јер се уз њих наново одраста.

Учитељ Зоран Дуловић 29 година ради у чајетинским школама, а последњих 12 је у ОШ „Миливоје Боровић” у Мачкату. Око двадесетак генерација је већ извео од првог до четвртог разреда, а овог септембра добродошлицу је пожелело новој генерацији.

„Надам се да ћемо се у наредном периоду дружити, учити, радити... Све ће бити у реду. Осмех на лице, а не да сте помало тако уплашени”, биле су прве речи мачкатског учитељима првацима.

У школама у којима сам радио одељења су била неподељена и сваке године сам добијао првака, по једног, два или три, у зависности од тога колико је полазника имало у тој средини. Последње три генерације биле су бројне. Од када радим овде било је и 20 ученике. Ове године их је 17, што је за сеоску средину један завидан број”, каже учитељ Дуловић.

Рад са првацима за њега је посебна прича. Нове генерације – нова инспирација.

„Један веома леп тренутак за учитеља. Вратити се да опет будеш млад, да будеш безбрижан, па заједно са њима одрастати до неког периода... Први разред је за мене нешто најлепше”.

А прваци, свечаног држања како и доликује

једном од важнијих догађаја у животу, слушали су свог учитеља, ободрени његовим речима као и лепим даровима који су их сачekali на школским клупама: свескама, часописима, бецевима, распоредом часова и – чоколадом, да заслади и почетак и трајање школовања.

**Мирјана Ранковић
Луковић**

За 30 година 50.000 корисника програма „Чигота”

„Све више нам педијатри из Србије шаљу децу, увиђајући да је гојазност један од можда највећих проблема код младих”, каже директор СБ „Чигота” др Александар Симић

Преко 22.000 ноћења остварено је у претходна три месеца у СБ „Чигота”. Поред домаћих гостију, овде су боравили гости из Републике Српске, БиХ, Црне Горе, Аустрије, Немачке, Русије... Међу њима били су и корисници „Чигота” програма који ове године обележава јубилеј.

За ових 30 година скоро 50.000 гостију је користило програм „Чигота”, а овога лета их је било око 600. Што се тиче „Чиготице”, летос је око 500 деце било на том програму.

„Све више нам педијатри из Србије шаљу децу, увиђајући да је гојазност један од можда највећих проблема код младих”, каже др Александар Симић који је почетком лета преузео дужност директора ове здравствене установе.

Иначе, структура гостију у „Чиготи” обухвата пацијенте који долазе преко Републичког фонда за здравствено осигурање, кориснике програма „Чигота” и „Чиготица”, пацијенте физикалне медицине, реуматолошке пацијенте, пацијенте код којих је први пут откривена акутна хипертиреоза, као и оне који након операције карцинома штитасте жлезде долазе на терапију радиоактивним јодом. Ту су и гости који корис-

те комерцијалне медицинске и немедицинске услуге ове здравствене установе.

„Кроз поликлинички део, пошто ми имамо доста заступљену амбуланту за болести штитасте жлезде и метаболизма, у овом периоду је прошло преко 5.000 пацијената. Овде бих истакао и важност наших визитних професора са Медицинског факултета који учествују у прегледима, а то су ендокринолози, ендокрини хирурзи, неурохирурзи, кардиолози, радиолози, васкуларни хирург”.

„Чигота” нуди и одличне услове спортистима и онима који обављају припреме на Златибору, уз коришћење базена, теретане, али и услуге систематских прегледа и физикалне терапије. Такође, „Чигота” је прошле године са Олимпијским комитетом потписала уговор који има за циљ да пружи подршку бившим олимпијцима и спортистима носиоцима националних признања, кроз пружање услуга боравка и медицинских услуга своје установе, што ће се наставити све до Олимпијских игара у Токију 2020. године.

Мирјана Ранковић Луковић

Сирогојнска црква посвећена Светим апостолима Петру и Павлу, стала у времену и простору, сведочи нам времена прошла и својим присуством позива на Царство небеско служењем Свете Литургије.

У 18. веку овде на просторе златиборске долази народ из старе Црне Горе и Херцеговине. Фамилија Смиљанића потиче од Цмиље која је у тим сеобама дошла у село Љубиш и један од њених синова Георгије Цмиљанић постаје свештенослужитељ, долази на идеју да се сагради једна богомоља у којој ће моћи да се богослужи, да се народ окупља на молитви. Претпоставља се да је он нашао неку старију грађевину која се овде налазила. Он 1764. изграђује цркву, Симеон Лазовић иконопише иконостас и то нам оставља писани траг од када датира црква, коју је са-

ва. Такву дозволу добио је Георгије Цмиљанић, који је уз помоћ народа организовао изградњу храма“.

Храм има врло особену архитектуру, зидан је каменом, а црква је једнобродна са полукружном олтарском апсидом. Била је подведена под врло стрм кров покривен шиндром, а на западној страни црква је имала дрвени трем. Сви ти подаци откривени су приликом истраживања која су обављена 1990. године и делови некадашњег трема и сви стубови уграђени су у унутрашњу конструкцију звоника и дан данас се у њој налазе.

Значајан иконостас

„Изузетно је значајан иконостас јер је то први рад Прибојца Симеона Лазовића, нашег највећег сликара 18. века. Иконостас је рађен 1764. године у две фазе и показује стилски правац коме је Симеон Лазовић при-

ство да је некропола из средњег века и да је претходна црква, на чијим темељима је настала ова, вероватно из средњег века.

У жељи да све оно што припада прошлости Сирогојна и што се налазило у окружењу цркве буде сачувано, направљена је лапидаријум на отвореном где су постављени споменици углавном типа студеничких крстообразних мермерних надгробних споменика са текстовима и представама покојника. На њима су подаци о најстаријим фамилијама, о занатима. Многи подаци су корисни за изучавање периода друге половине 19. века: о војницима, о ратовима, њиховим страдањима. То је био начин да се по ободу порте или око цркве обележи смрт некога ко је страдао у туђини, нарочито војници који нису пронађени, нису донети у свој завичај, нису никада сахрањени.

„Богу хвала имамо један број верника који долазе овде, оформљена је и певница. Све је то доста скромно спрам тога колико ово село има људи. Богослужење је насушна потреба сваког верујућег човека и самим тим што је човек крштен и призван да буде у свештенству светом, како каже у Светом писму, сматрам да би Света Литургија, односно Свето причешће требало да буде саставни део живота свакога од нас“, рекао нам је старешина цркве Бојан Сујић.

На самом улазу у цркву налазе се плоче које су постављене ратницима који су изгинули од 1912. до 1918. године. Њихов аутор је Михаило Миловановић, први академски ујички уметник, ратни сликар Врховне команде српске војске у Првом светском рату. Како је на плочама написано, они су ослободиоци Косова и

Црква у Сирогојну саграђена пре 255 година

Поред нашег народа, ову светињу посећују људи из целог света

градио и коме је посвећена. Од тада па до 1987. године нижу се свештеници из лозе Смиљанића (Цмиљанића), тачније из осам генерација 16 свештенослужитеља служило је у овој цркви.

Од 1985. године у храму Светих апостола Петра и Павла служи свештеник протојереј Момчило Стаматовић до децембра 2011. Након њега служи протојереј ставрофор Иван Деспић који је био свештенослужитељ у овој цркви до 2015. године. Након њега долази јереј Бојан Сујић који је и данас свештенослужитељ у сирогојнској цркви.

Проучавањем историјата сирогојнске цркве бавила се и Зорица Златић Ивковић, историчар уметности: „Црква је саграђена у време турске окупације на темељима ранијег, старијег храма, јер Турци нису давали дозволе за грађење нових храмова.

падао пре него што је почео да ради са својим сином Алексијем“. Иконописао је и радио дуго у златиборском крају где се примећује његово усавањавање. Уз овај иконостас битно је споменути и полијелеј који је био загубљен и археолози су га нашли у деловима. Он је рестауриран и враћен је на своје првобитно место, рекао је јереј Бојан Сујић.

Велика обнова цркве из 1990. године показала је и делове који указују на њен првобитни изглед. Конзервацијом икона омогућено је да се сагледа целина првобитног иконостаса, јер црква никада није имала фреске, већ је један краћи период имала украсни молерај. Црква је значајна и по томе што се око ње налази некропола са остацима средњовековних надгробних плоча. Једна таква надгробна плоча била је уграђена у праг цркве што је такође сведочан-

ство да је некропола из средњег века и да је претходна црква, на чијим темељима је настала ова, вероватно из средњег века.

У цркви се налазе оригинална западна врата храма настала када је црква и саграђена, добро очувана, јер су се налазила под тремом. Конзервирана су и сада се чувају као експонат изузетно вредан, као дело карактеристично за мајсторе Осаћане који су из Босне из Осата долазили у Србију градили дрвене објекте и оставили свој посебан рукопис у обради орнамената и декорацији, нарочито на вратима и на стамбеним објектима.

Редовна богослужења

Од богослужбених предмета који се користе за Свето причешће у цркви се чувају дискос, звезда и кашичица за Свето причешће из 1860. године. У храму Св. Петра и Павла редовно се одвија богослужење. Недељом и празницима се служи Света Литургија, а очи празника и суботом увече се служе вечерње службе.

творци великог царства Срба, Хрвата и Словенаца. Овде се може сагледати величина те жртве, а истовремено и поштовање потомака који су на овај начин одали пошту и чувају успомењу за сва времена.

„Јако је битно и волео бих да се што више народ окрене цркви, да дође и да буде део Свете Литургије, да буде део Светих тајни које овде освештавамо и којима се причешћујемо. Да живот наше парохије не буде само традиционалан, него да ту традицију, „осолимо“ светотајинским животом, Светим причешћем, животом у Богу и Светој Тројици“, поручује отац Бојан.

Цркву у Сирогојну, поред нашег народа, посећују људи из целог света напајајући се миром који овде осете, што сведочи књига утисака која се налази у цркви.

Мирослав Весовић

Крчма на брегу у Сирогојну

Странци су овде одушевљени домаћом кухињом и највише траже комплет лепињу, пите, пастрмку и телетину под сачом, а на менију су и уштипци, прженице, проја са домаћом пршутом, сиром и кајмаком...

Када дођемо у Сирогојно и кренемо ка цркви и Музеју „Старо село“ не можемо а да не прођемо поред „Крчме на брегу“, лепог угоститељског објекта са још лепшом терасом која својом лепотом краси овај објекат.

Још пре Другог светског рата на овом месту је била пекара и кафана која је радила до осамдесетих година. Радоје Николић из Сирогојна, када је као основац ишао у школу, свраћао је у ову пекару на четврт хлеба с претопом. Касније, у зрелијим годинама, он размишља о куповини овога објекта. Преселивши се у Ужице Радоје оснива фирму „Пољопривод д.о.о.“ Ужице. Та фирма у јануару 2007. године купује управну зграду Земљорадничке задруге „Прота Милан Смиљанић“ у стечају. Николић и његов син Миодраг зграду прилагођавају потребама предузећа у сврху туризма, па су отворили кафану, продавницу и апартмане.

Што се тиче саме кафане, Миодраг је радио око три године да би је после тога издао у закуп својем пријатељу Милосаву Спасојевићу из Сирогојна.

– Чувши да се кафана издаје, поред других људи заинтересованих за кафану дошао сам и ја – прича нам Милосав. – Врло брзо смо се договорили око кирије и након месец дана почео сам са радом.

Размишљајући о називу кафане Милосав и Миодраг заједно су донели одлуку да се кафана зове „Крчма на брегу“. Пошто се већ и налази на брегу, а и кухиња је домаћа, тако да је све то условило за назив кафане. Милосав почиње са радом 2. октобра 2012. године и као сваки познавалац

Милосав Спасојевић

посла рекламира кафану преко свих медија: радија, телевизије, интернета. Знао је да је реклама од великог значаја. Све то је морао оправдати квалитетном услугом, љубазним особљем и добром храном.

– Најбоља реклама за нас је када нам се гост поново врати и још нас

препоручи својим пријатељима, који неретко дођу са њим.

Кафана ради од 7 до 24 сата. Поред домаћих гостију, у великом броју свраћају и странци који долазе у ово село. То су углавном: Кинези, Руси, Немци, Пољаци, Мађари, готово из целе Европе. Они су одушевљени првенствено домаћом кухињом, а највише траже комплет лепињу, пите, пастрмку и телетину под сачом. Поред тога, у домаћој кухињи можемо наћи и уштипке, прженице, проју са домаћом пршутом, сиром и кајмаком, све са роштиља, као и чорбе (телеће и пилеће). За десерт гости добијају палачинке, као и колач од малине.

Кафана располаже са 80 места у затвореном простору и исто толико места у башти. Највише гостију има у јулу и августу, а ако време послужи

буде добар и септембар. А што се тиче зиме, то је период школских распуста, Нова година и божићни празници.

Милосав каже да је задовољан како му ради кафана. Већ осму годину он са осмехом и љубазношћу дочекује госте који задовољни одлазе, а многи се и враћају. Пре две године Милосав Спасојевић је добио сертификат који потврђује да је његов пословни субјект у групи предузећа с најбољом бонитетном оценом у Србији.

– Мој највећи успех је моја породица, имам жену која ми помаже у послу и ћеркицу која иде у вртић. Кад су они задовољни и ја сам задовољан. Самим тим и све остало функционише у најбољем реду – завршава нам причу Милосав.

Мирослав Весовић

Кафана располаже са 80 места у затвореном простору и исто толико места у башти

Феђа Стојановић: Златибор има чиме да се подичи

„Ја сам пре свега импресиониран овим Културним центром. Пропутовао сам пола света и ово имати све на једном месту, то је фанатастично. Сала је предивна, то је толико лепо урађено, поздрављам људе који су то подржали и изборили се за овако један диван објекат”, каже познати глумац

Прослављени глумац Феђа Стојановић учествовао је у програму шестих „Песничких ватри златиборских”. Изнесећи своје утиске о овој културној манифестацији, похвално је говорио и о новом објекту Културног центра и Златибору као туристичкој дестинацији.

Музичко-поетски програм под слоганом „Док живиш, буди жив”, у коме су поред Стојановића учествовали и Вјера Мујовић, Слободан Љубичић, Александар Стаматовић, Раде Радивојевић, Љубодраг Беговић, хор ОШ „Димитрије Туцовић”, одушевио је публику на Златибору.

„Не могу рећи да сам изненађен, али заиста ми је било лепо вечерас. Мислим да је све врло лепо смишљено, публика је то примила на прави начин. Имамо разлога да будемо задовољни ми који смо учествовали, а мислим да има и Златибор чиме да се подичи”, каже Феђа Стојановић.

Овогодишње „Песничке ватре” посвећене су Јохану Волфгангу Гетеу поводом 270 година од његовог рођења, и ствараоцу из Србије са којим се сусретао Вуку Стефановићу Караџићу, док је добитник Повеље песничких ватри Милован Витезовић. Стојановић је пленио читајући стихове Гетеа, али и певајући Витезовићеву песму:

„Мени је био чудан тај спој, али се десило да се тај спој оправдао. Шта рећи о Вуку Караџићу, шта рећи о Гетеу и, на крају, шта рећи о Миловану Витезовићу. Ја њега познајем још од студентских дана, на Звездари је тада постојала нека летња сцена где сам ја био водитељ, а он долазио са својим афоризмима, причама још као студент онако сав отрцан, али је био неоспорно духовит. Волели смо да га слушамо, и било ми је лепо да га данас видим”, каже познати српски глумац који је освојио сцену новог Културног центра гласом, дикцијом и изразом, а сам објекат је и на њега оставио утисак.

„Ја сам пре свега импресиониран овим Културним центром. Пропуто-

вао сам пола света и ово имати све на једном месту, то је фанатастично. Сала је предивна, то је толико лепо урађено, поздрављам људе који су то подржали и изборили се за овако један диван објекат. Сад само желим мештанима да овде долазе, праве и добре представе, да буду одлични глумци... Ја просто то очекујем јер овакав простор то и заслужује”, сматра дугогодишњи члан Атељеа 212 и додаје да постоје примери како би простор могао бити искоришћен током целе године:

„Ја сам летос радио једну представу у Тивту, они то годинама већ имају, тај фестивал који се зове „Пургаторије” где доводе најбоље могуће представе региона и чини ми се да читав град живи за тај фестивал. Мислим да није неки пут лоше и да се нешто прекопира кад је добро. Људи одавде који се овим баве могу мало да се позабаве, јер је Златибор предивно место. Било би добро да током читаве године постоје ти садржаји, без оних, што ми глумци кажемо, тезги, него да долазе заиста квалитетни људи са квалитет-

ним одабиром”, каже Феђа Стојановић који сматра да је Златибор леп и зими и лети, али више воли планину лети, јер зиму баш и не обожава.

„Код Златибора волим што је некако све чисто, лепо, добра је храна, ваздух диван. Ја имам искуства са Ужичанима и људима из овог краја и немам никакве негативне конотације. Златибор волим јер је предиван и има неку душу. Раније сам долазио обавезно после мора, мало на Тару, мало на Златибор, и на то имам дивна сећања”.

Прослављени глумац је чуо за изградњу Голд гондоле на Златибору, иако врло мало зна о томе сматра да је то добар подухват:

„Ја лично то подржавам. Зашто не би то постојало, да људи то просто доживе. Можда зими дођу људи који не скијају, или неки воле да осете ту лепоту Златибора на неки други начин. Ја сам увек за то да се нешто мења кад је на боље, а претпостављам да је то на боље”.

Током каријере Стојановић је са-

рађивао са људима који су пореклом из златиборског краја и има веома добро мишљење о менталитету људи из овог округа:

„СТИЦАЈЕМ ОКОЛНОСТИ РАДИО САМ СА ВУКОМ РШУМОВИЊЕМ, РШУМОВИМ СИНОМ, И ТО ЈЕ ЈЕДАН ВЕОМА БЛАГОРОДАН ЧОВЕК, И АКО СУ СВИ ИЗ ОВОГ КРАЈА ТАКВИ КАО ШТО ЈЕ ВУК, ОНДА СВАКА ЧАСТ. ПРЕПОРУЧИВАО БИХ СВИМА ДА ДОђУ ОВДЕ И ДА СЕ ДРУЖЕ СА ТАКВИМ ЉУДИМА”, истиче глумац који је познат по улогама у неколико серија, али никада није снимао на Златибору. Локалитети ове планине коришћени су за снимање бројних филмова и серија, за шта Стојановић сматра да је добар туристички потенцијал.

„То је јако добра идеја, сад се ради на томе да се привуку ти страни људи за снимања, што је фантастично. То је једна озбиљна привредна грана, бављење филмом, и ако Златибор успе да привуче те стране продукције, то је срећа”, закључује глумац Феђа Стојановић.

Парохијски дом у Чајетини под кровом

Усрет обележавању 130. годишњице постојања цркве Светог Архангела Гаврила у Чајетини, захуктавају се радови на изградњи парохијског дома. Овим простором од око 800 квадратних метара чајетинска црква ће добити оно што јој је више од века недостајало, а то је црквена сала за обављање црквене славе и других битних дешавања у животу парохијана.

„Дошли смо до крова. Кровна

конструкција је постављена; нашли смо извођача за лимарске радове и тиме би зграда била покривена. Даље ћемо видети како ће се развијати ситуација с обзиром да сад долазимо до завршних радова, а овде их има много. То су све радови који једни без других не могу”, објашњава јереј Петар Лазић.

Након кровљавања следе други крупни радови, а то захтева много тога, како у физичком тако и у фи-

нансијском смислу. Људи се труде да допринесу онолико колико могу, каже јереј Лазић, али могућности су онакве каква су и времена. Ипак уз подршку пре свега локалне самоуправе, а потом и њених предузећа као и приватних фирми урађено је више него што се очекивало.

„Предузећа као што су „Водовод“ и КЈП „Златибор“ су урадила главницу ископа за почетак радова. Сада имамо обећање од директора „Водово-

да“ да ће помоћи да се прибави материјал за водовод и канализацију. Што се тиче КЈП, имамо у физичком смислу подршку да неке завршне радове око уређења прилаза и слично, њихови људи и њихова механизација то ради. Из ресторана „Лагуна“ су, на пример, годину дана хранили мајсторе по два obroка дневно. Дошло је време да подвучем црту, да се направи рачун, али они су рекли: то је наш допринос, наш прилог“.

Вишенаменски објекат у порти чајетинске цркве замишљен је као место где ће бити смештене две свештеничке канцеларије, стамбени простор, мања и већа сала са кухињом за обележавање црквене славе, магацински простор, котларница, подрум и јавни тоалет. За остварење овог пројектна потребна су средства од око 24 милиона динара. Такође, упоредо теку радови на обнављању столарије и прављењу иконостаса за сам храм. Иконостас би, према обећањима, требало да буде готов пред божићни пост, што би употпунило чаролију и дух овог великог празника.

**Мирјана Ранковић
Луковић**

У Ауто-кампу „Златибор“ на Златибору и у првим данима септембра било је иностраних гостију, а камп је ове године посетило нешто више од хиљаду кампера. Добри услови омогућају туристима са камп возилима да се одморе и допуне своје уређаје, а и да уживају у златиборским лепотама.

Немица родом из Београда Љиљана Холаос са супругом је други пут дошла на Златибор где је веома задовољна условима у ауто-кампу и љубазношћу домаћина. У пензионерским данима додала је ову планину на листу бројних дестинација које је са породицом посетила.

„Ми смо целог живота кампери. Почели смо са шатором, па онда са малим бусом, док су деца била још мала. Ово возило нам је 16 година старо, а имали смо и друге. Ми не можемо да замислимо да будемо негде у хотелу. Презимимо у Шпанији четири-пет месеци, јер је исто ваздух супер“, каже Љиљана Холаос која живи у околини Гармиша у Баварској.

Камповање је делу грађана са вишим стандардом у европским државама заменило традиционалне туристичке аранжмане и класи-

Ауто-камп „Златибор“ је изванредно место

То кажу инострани кампери који су овде боравили, а у овој сезони највише их је било из Холандије, Румуније и Словеније

чне видове летовања и зимовања. У произвољној организацији времена имају слободу да посете више локација, како у једној држави, тако и у регионима, а на Златибору им се највише допадају природа и чист ваздух.

„Овде је дивно. Ово место је посебно, јер и ја сам из планинског

краја у Аустрији и то волим. Овде има шума, свежег ваздуха, прелепих пејзажа и добро је да се у овом месту борави. Сигуран сам да ћу поново доћи, зато нисам заменио све динаре, то је стари трик, да их имам када се вратим“, каже Волфганг Фојснер из Аустрије, који је посетио и Ђавољу варош и Врање.

Златиборски ауто-камп ове године забележио је долазак више од хиљаду гостију, што групних, што појединачних посета. Током лета на Златибору је боравило шест камперских група из Холандије, а бројни су били и гости из Румуније и Словеније.

„Место је изванредно лепо и сређено. Камп је исто прва лига, мало их је тако лепих. Немам шта друго да кажем него да је све лепо. Овде ћемо бити још данас и идемо према источној Србији и према Македонији. У Словенији видно више има кампера, јер људи воле да су у природи, више него у хотелима. Искрено не знам колико су тачно трошкови одржавања возила, али мислим да може да се одржава са мало бољом платом у Словенији“, каже Борис Печар из Љубљане који камп-комби поседује 11 година и сваке године иде на путовања по целој Европи.

Инострани гости похвалили су што у кампу има довољно места, струје и воде и чисте просторије. Камп код Тић поља ће бити отворен током целе јесени, све док временски услови то буду дозвољавали.

З. В.

Дружење пензионера из целе Србије у Чајетини

Око 500 пензионера из 20 удружења уживало у дружењу, разговорима, песми и игри.
– Чајетинско удружење међу најактивнијим у Србији

Андреја Савић

Велики скуп пензионера у Чајетини догодио се и овог септембра: око 500 гостију из 20 удружења стигло је из мноштва градова Србије да би уз своје домаћине из Чајетине (око 120 њих), уживало у дружењу, разговорима, песми и игри.

Гост овог веселог окупљања био је и председник Савеза пензионера Србије Андреја Савић.

“Пензионерска популација у Србији је врло бројна; тренутно их има

око милион и седамсто хиљада, и републичка организација Савез пензионера Србије артикулише интересе свих општинских и градских организација. Када је у питању ова ваша манифестација, наш долазак представља и један вид признања

општинском Удружењу пензионера Чајетине, јер с обзиром на величину места, број пензионера итд. ово удружење знатно превазилази те параметре и спада у ред најактивнијих чланица Савеза пензионера Србије”, рекао нам је Савић и додао:

Славко Пантовић

„Када је у питању ова манифестација и ово дружење, није једноставно окупити 500 људи колико је данас присутно. То је знак једног високог рејтинга и респекта који се има према овој општинској организацији. Дружење је, наравно, само један од видова тог тзв. “трећег доба” и наравно пензионери настоје да се кроз различите видове окупљања, обележавања јубилеја, прославе виде и размене искуства. Да се лепо испричају, договоре о неким наредним потезима и ми то сматрамо врло значајним начинима очувања менталне активности, па и физичког самоодржања”.

О части коју је господин Савић учинио својим доласком на ово традиционално дружење, Славко Пантовић, председник Удружења пензионера општине Чајетина, каже:

“Откако је господин Савић пре четири месеца дошао на ову функцију, већ је обишао више од пола Србије. Ово је била прилика да посети и овај скуп. Били смо и код председника општине Милана Стаматовића, обављени су разговори о даљој сарадњи Савеза пензионера Србије и општине, као и сарадњи општине и нашег удружења која је, у сваком случају, на завидном нивоу. Од данашњег дружења пре свега очекујем добру забаву, јер кад крену први звуци музике забава неће стати до ситних сати”, са осмехом је истакао Пантовић.

**Мирјана Ранковић
Луковић**

Позив за учлањење у Удружење пензионера

Удружење пензионера општине Чајетина тренутно броји 650 чланова. Од претходне године чланство се повећало за 10 одсто, а удружење настоји да тај број буде још већи. Тим поводом су штампане брошуре које се ових дана деле пензионерима општине Чајетина.

Својим члановима Удружење пензионера општине Чајетина излази у сусрет на разне начине: пакетима помоћи социјално угроженим категоријама, куповином огрева и зимнице по повољнијим условима, организовањем појединих лекарских прегледа, али и одлазака на море и у бање. Кад год могу, излазе у сусрет и пензионерима који нису чланови удружења.

„Често смо у прилици да нам дође неки пензионер који није члан, или да дође комшија који каже за неког да лежи болестан, не може никуда, а нема средстава... Никог нисмо одбили, није било да нисмо изашли у сусрет, да нисмо направили неки пакет... Јер, изгледа да ми ипак то најбрже можемо да урадимо с обзиром да у неким другим установама постоје веће процедуре и иде мало спорије, а ми то можемо да решимо скоро истог момента”, објашњава

Славко Пантовић, председник Удружења пензионера општине Чајетина.

Удружење пензионера има жељу да омасови своје чланство. Због тога су пре две године одштампали брошуре у којима су основни подаци о удружењу, њиховим активностима и могућностима.

„Од 3.800 пензионера колико нас има на подручју општине Чајетина, ми бисмо морали да се потрудимо да постигнемо већи број. Зато смо одштампали једну позивницу за чланство у удружењу у којој смо лепо, прегледно, кратко и јасно написали шта чланови имају од удружења после плаћања чланарине”.

Пензионери у Чајетини већ дужи низ година организују дружења пензионера из целе Србије. Колико је ово удружење популарно најбоље показује податак да се на планирано окупљање, одржано 20. септембра у овој вароши, одазвало преко 30 удружења. На дружење је позван и новоизабрани председник Савеза пензионера Србије, како би му се презентовао рад удружења, али и саме општине, каже Пантовић.

М. Р. Л.

Служба зеленила цветњацима улепшава наш крај

Служба зеленила КЈП „Златибор“ Чајетина вредно је и ове године радила на садњи цвећа. У наредном периоду у плану је и јесења садња, када ће бити засађено око 500 хризантема и јесењих ружа. Садња сезонског цвећа у жардињерама и у цветњацима обавља се широм Чајетине и Златибора у организацији КЈП „Златибор“ Чајетина. Пажљивим одабиром врста и боја цвећа, локација на којима се гаји сезонско цвеће и његовим редовним одржавањем, „Зеленило“ се труди да локалном становништву улепша сваки дан.

„Ове године је за набавку сезонског цвећа и дендролошких врста уложено милион динара. То улагање је сасвим оправдано, што потврђују лепо уређени цветњаци, жардињера испред установа, предузећа, школа, туристичких локалитета, и наравно центра Златибора, где је обим посла био највећи“, каже Драгана Росић из КЈП „Златибор“ Чајетина.

Рад око цвећа пропраћен је и различитим проблемима као што су: несавесно понашање појединаца који почупају саднице или уђу аутомобилом у цветњак, а ту су и временске неприлике, кучићи који прекопају и изгазе цвеће и слично. На тим местима Служба зеленила је засадила резервне саднице.

„Велики је посао био засадити чак 20. 000 садница и о њима константно бринути. Вршено је периодично прскање против гљивичних обољења, инфекција и инсеката, третман прихране, као и свакодневно заливање, због чега је рад ове службе прилагођен пословима, те су запослени радили од 6 до 14 часова“, додаје Драгана.

КЈП „Златибор“ Чајетина сезонском заменом цветног расада уз много труда и улагања обезбеђује леп и атрактиван изглед зелених површина у чајетинској општини. Ускоро ће запослени овог предузећа крећу са јесењом садњом, када ће бити засађено око 500 хризантема и јесењих ружа. У наредној години планирано је да цветних површина буде још више.

Данка Миловановић

О пореклу имена села Рожанства и реке Приштавице

Пише: Мр Радоје Стопић

СЕЛО РОЖАНСТВО

Досадашњи истраживачи излазе са маштовитим претпоставкама када је назив села у питању. Трагају за језичким аналогијама, римама, асоцијацијама. Варирају црквено-религијским термином рожденство (рођење); или Рожанство - божанство. Пројектују разговор двојице старих становника, предрођањаца, у коме један другом каже да ће се обојица урожити овде од рада; у обзир узимају незаобилазно Вуков рјечник и сродне термилошке одреднице из њега, углавном оне које одражавају лексичко подручје Црне Горе и Херцеговине, па те језичке одреднице увезују са данашњим називом села. Једни од других су преузимали и понешто са пуно духа додавали, али су одреда топоним тумачили у данашњем облику занемарујући, при том, околност да је назив села имао свој развој и фонетску трансформацију. Уколико се село пре четири или пет векова није звало Рожанство већ нпр. Рожанска или Рожанска или Рожанскова (Историја Титовог Ужица, 1989: 210) онда је потпуно нереално очекивати да су колоне насељеника, крећући се простором данашњег Рожанства, узвикнуле: какво божанство, што се касније произвело у Рожанство, будући да потоњи назив села није ни био Рожанство већ знатно касније.

Слично или исто је са термином рожденство, будући да се српски језик у периоду од првог помињања Рожанства до данашњих дана променио до непрепознавања и да би се постигао одређен степен разумевања неопходно је посредовање стручњака. Дакле савремени аутори, тумачећи назив села, полазе од данашњег његовог назива, а не оног који је у контексту настанка. Ми немамо знања кад је село (па и назив) настало, али је сасвим сигурно да назив села не можемо тумачити црногорско-херцеговачком терминологијом. Није спорно да је простор данашњег Рожанства насељен Србима, претежно са подручја данашње Херцеговине и да су насељеници у периоду, оквирно од 1750. године до

Рожанство

половине 19. века донели нов социолошки контекст - културу, привредне навике, обичаје и језик, али не и назив села, јер се он помиње у турским пописима много пре доласка таласа досељеника, који су населили земљу опустелу двама великим сеобама Срба, ратовима и кугом. Успостављањем турске администрације по заузимању Србије Ужице се нашло у Смедеревском санцаку, административна јединица (кадилук) Брвеник. Према Станојевићу (2013: 43) „први писани помен Рожанства налазимо у 1476. години уписано је као село Рожанско. У попису из 1525. село Рожанско има статус дербенџијски, чува кланац Приселицу“.

На основу наведеног јасно је да је свака потрага за постанком имена села Рожанства у савременој терминологији или у херцеговачко-црногорском говору беспредметна.

Чесма у облику флаше код Рожанства и Приштавице

Назив села потиче из предтурског периода и заснован је на архаизму који је кроз векове нестао из језичког оптицаја, или је назив села настао од старог личног имена које је такође кроз векове нестало (или је име у неком од многих турских пописа записано, али ми га нисмо пронашли), или се својим обликом удаљило од данашњег назива села као што је то случај са многим старим именима. Данас су у употреби презимена Рожанац или Рожанкић, а како је већина презимена настала од личног имена, у овом случају би то могло бити непотврђено лично име Рожан или слични облици од кога је настао непознат назив села, ипак сличан данашњем, који је кроз векове еволуирао у данашњи назив Рожанство (нпр. Рожанска ливада или Рожанско поље, брдо итд. Временом се други део двосложног имена изгубио као што је то случај у многим српским топонима и остао само први део: Рожанска односно Рожанска). У пописима Срба од 1455. на даље нисмо пронашли ово име, али смо пронашли слична лична имена као што су Ружко (Сумарни попис Смедеревског санцака из 1523. године) или Рожман (попис из 1455).

На почетку поглавља напоменули смо да савремени истраживачи праве грешку јер топоним тумаче у данашњем облику - Рожанство, занемарујући чињеницу да се кроз векове назив села мењао, односно они садашњи назив села пројектују у прошлост где оно нема свој контекст. Исту грешку направили бисмо уколико би тумачили најстарију до

сада познату варијанту (Рожанско из 1476. године), јер је не смејемо узети као прву, јер не знамо да је ово прва варијанта или само пролазна форма, нити знамо како је та прва варијанта гласила, пре колико десетина или стотина година је настала пре него што ју је први турски пописивач записао. Има смисла тумачити онај топоним за који знамо његов првобитни дефинитивни облик, али и социјални и језички контекст у коме је настао. За Рожанство то не знамо, већ знамо варијанте које су забележене од 1476. године до данашњих дана. Рожанци је село у општини Барајево. Рожаје је градско насеље у североисточном делу Црне Горе, вишеструко веће од Рожанства (дакле са вишеструко већим истраживачким ресурсима), али се о пореклу његовог имена само нагађа.

РЕКА ПРИШТАВИЦА

*„Мањи њошк у већи увире,
код увора своје име љуби,
а на бријеј морски обојица“*

Поред имена Приштавица у оптицају је и варијација Приштевица. Овај облик је записао Стојан Обрадовић (1858: 30) у студији „Описаније окружија Ужичког“ објављеној у часопису Гласник друштва србске словесности, бр 10. И Јован Цвијић 1914. користи ову варијанту, исто као и Радован Ршумовић четири деценије касније у студији Стопића пећина (Стопића пећина, 1997). Тумачећи топоним, поједини досадашњи истраживачи призвали су нимало леп израз пришт (болест коже), зато што су га препознали у данашњем називу реке. Ово тумачење помало наноси штету прелепој планинској речици, бистрој и питкој, у прошлости са многим воденицама и стругарима, богатом рибом и животом. Још је теже разумети да је овај став прихваћен и код других аутора, упркос чињеници да им је термилошки основ данашњег назива реке свима био пред очима и да су они њиме баратали.

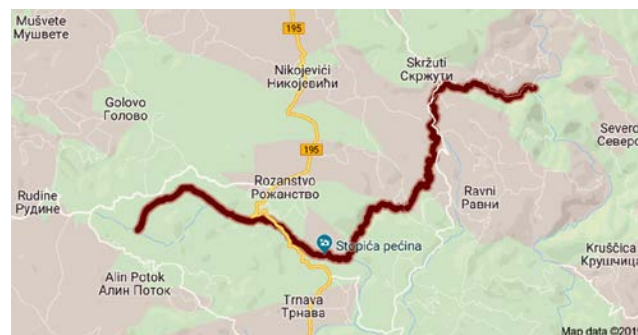
Данашњи назив настао је модификацијом топонима Приселица (Аличић наводи у каснијим пописима

или оближњим селима друге, сличне варијанте – Присјел или Присалица) који је кроз векове трпео фонетску трансформацију и у наше време се задржао на облику Приштаница. У турским пописима (од 1476. године, па на даље) записана су села око данашње Приштанице као дербенцијска, нарочито у попису из 1528. године (Рожанство – Рожанска, Сирогојно – Сирогојна, Никојевићи – Горњи Коњевићи и Доњи Коњевићи; Равни – Доња и Горња Раван, Колишевица – Колишева). Дербенција је турски израз за чувара кланца, теснаца, путева или назив за водича путника по високим планинама (Клајн и Шипка 2007: 340). Дербенцијска села су била у посебном пореском режиму, односно његови становници су били ослобођени појединих дажбина, будући да су имали обавезу да чувају кланец, односно путеве који су кроз кланце пролазили чиме је био подржан проток робе и путника. Становници Рожанства имали су задужење да чувају кланец Приселицу (кланец који је при селу, крај села, при-селица), кланец којим тече река на којој 1572. године имају два млина, преко које прелази пут чији се остаци и данас уочавају на северној, а у наставку и на супротној, присојној падини изнад Стопића пећине, тзв. Турска калдрма (путни правац Ужице, Збојшница, Никојевићи, Рожанство (Дабић, 2004: 36), Трнава, Дренова, Љубиш, Бела Река, Јасеново, Бурђа, Кокин Брод, Нова Варош (Златић Ивковић, 2004: 18). Такође и Коњевићи имају такво задужење, да чувају исти кланец (Присјел), упркос чињеници да Приштаница не протиче кроз овај засеок, али је у непосредној близини. Сматрамо да је овако уређено, јер Равањци у то време (пописи из 1528, 1559/60. године) имају задужење у чувању другог кланца Честин Дол. У турском попису из 1572. назив овај кланец је са називом Бахтин Дол. Претпоставка је да је у питању кланец речице Дервенте која из села Северова тече и улива се у Велики Рзав код Врана (Златић – Ивковић, 2004: 16).

Река Приштаница формира се у селу Алин Поток од Лазовића потока који извире у засеок Лазовићи (дуг 1,33 км) и Милаћског потока (1,22 км) као и мањих извора којих у подножју брда Бојишта, Дабске Равни и Лазовића Поља има доста. Љубомир Ж. Мићић (1924: 404) у вези постанка Приштанице наводи: „Приштаница извире између Рожанства и

Алиног Потока из Јованове воде под брдом Омаром”. Поред рада на терену и личног увиђања, о притокама Приштанице писали смо и на основу литературе, радова досадашњих истраживача и то Радована Ршумовића, Вићентија Мићића, Рада Познановића, Димитрија Топаловића и других. Учили смо да су њихови пописи притока несагласни, а разлог видимо у чињеници да је један број притока током године углавном неактиван, без воде и да је као такав неприметан. Ови водотоци набујају и скрећу пажњу у пролеће кад се топи снег или после обилних киша током године. Даље, учили смо да су именовани аутори субјективизирани у односу на свој проблем истраживања па дају појачану важност оним притокама које су на њиховој територији.

Наведени водотоци се прикупљају у један, који након око 600 метара постаје понорница кратког тока кроз Терзића пећину, дугу нешто мање од 100 метара, осветље-

Ток реке Приштанице

ну дневним светлом, лако пролазну, од две целине, јер се при дну водоток помаља, па понире, и за неких десетак метара излази из пећине. То је практично засвођен већи пролаз у кречњачким стенама из два дела на самој граници између села Алиног Потока и Рожанства. Испод шећине је притока, поток Јованова вода (Грујичић, 1998: 5, 6). Мештани сматрају да Приштаница настаје спајањем Јованове воде и дотадашњег водотока. Терзића пећини прилази се асфалтним путем из Рожанства или са Златибора. Уколико се долази са Златибора, скреће се десно на месту „Код Грујичине кафане“ (некада била кафана Грујиче /Николе/ Терзића) на 7,2 км од искључења са магистралног пута Београд – Јужни Јадран.

Приштаница, дуга око 18 километара (мерено од тачке спајања Лазовића и Милаћског потока) кривуда између села Алин Поток и Рожанство, Рожанство и Трнава, Рожанство и Сирогојно, затим пролази кроз село Рав-

ни и улази у засеок Вране у коме се улива у Велики Рзав. Река Приштаница никада не пресушује. Од саме реке далеко је познатија Стопића пећина која се налази на њеној десној обали, између села Трнава и Рожанство (засеок Поповина), на трнавској страни на шестом и по километру тока. Испред пећине, на ушћу понорнице у Приштаницу први рожањски Стопић, Радоје, изградио је воденицу са пратећом инфраструктуром (јаз, лакомица и др.) која се помиње у судским документима из 1826. године и коју су наредене генерације Стопића одржавале у функцији у наредних 140 година. Крећући се низводно, у деценијама које су следиле градили су још воденица и стругара.

Од Терзића пећине Приштаница тече према Рожанству чинећи границу села Алиног Потока и Рожанства. На 2,76 км водотока је десна притока Бјеловачки поток дуг 1,47 км, који извире у Бјеловцу, код Ђумуране испод гробља на Бијелом камењу. Ушће

у село Равни па ћемо о даљем току наводити податке Димитрија Топаловића из вредне „Хронике Равни“ објављене 1998. године. Овај добар познавалац терена села Равни наводи да се у Приштаницу након извора Змајевца уливају Савића поток као лева притока, а са десне Јањушко врело, Стаматовића врело, поток Језеро, поток Рајковац који извире у Равањском пољу. На раскршћу за Вране, код Диковића кафане је лева притока Скржутски поток, а у Вранама је снажан и хладан извор Бук (према Топаловићу Андрића врело) који остварује знатан утицај на даљи водоток Приштанице, како количином тако и хлађењем са својом константном температуром од око 13 степени. Мештани сматрају да не слути на добро кад се Бук замути, као и да је близу извора закопано силно злато. Приштаница се, већ богата водом, у засеок Вране на крају тока улива у знатно топлији Велики Рзав који извире у селу Висока, општина Ариље. Овај сусрет две реке опевала је Љубица Тодорић стиховима „Приштаница тихо тече све једнако, лети, зими. На крају је Рзав чека, у загрљај да је прими“, а песму о реци отпевала је певачка група „Равањски бећари“ 2010. године на смотри аматерског стваралаштва у Равнима о чему нам је приповедао Равањац Марко Тодорић Цакало у марту 2017. године на слави код домаћина Марка (Милутина и Мирјане) Мартић у равањском засеок Мартићи.

Од великог броја воденица на Реци данас је активна воденица Владана Старчевића у Вранама који је у протеклим годинама на истом месту организовао и рад стругара и ваљарице. Ново време доноси и нове изазове, па на реци Приштаници данас ничу две мини хидроцентрале, једна испред Равни, а друга у Вранама, близу поменуте воденице, на месту старе хидроцентрале коју су изградили Равањци удружени у задругу у периоду послератне изградње земље на челу са протом Миланом Смиљанићем. Мештани памте да је у појединим приликама обилних киша Приштаница пробијала Рзав и настављала ток па се у наредним данима консолидовала и враћала у старо корито. Тако је било око 1965. године када се зарушила брана старе хидроцентрале.

(Материјал из необјављене монографије о Стопићима из Поповине аутора мр Радоја Стопића)

Чауш Скорко на свадби заповеда уз пиштаљку

Чауш је човек који ради на свадбама, „води“ свадбу, „уредник“ је свадбе – све што се пита, он се пита, од почетка па све до завршетка. Не може свако да буде чауш.

Када су у селу Милорада Скорковића Скорка биле неке мање прославе, као рођендани и слично, он је увек био у послужу, помагао је свима. Један његов комшија је то приметио, па кад је женио сина у јулу 1982. године рекао је Милорадовом оцу да је пронашао чауша за свадбу свога сина. Када га је овај питао кога, комшија је одговорио да је пронашао његовог сина, тј Милорада. Милорад је прихватио понуду, рачунајући да ће то да одради како треба. И уз помоћ свога оца почео је да учи за чауша. Била је то велика свадба, многи људи су га приметили. Тако почиње Скоркова каријера чауша.

Чауш је турска реч, то су све били неки турски поглавари и имали су нека

своја обележја. Као своје обележје Скорко има украшену капу, један чекић и пиштаљку, која је најважнији реквизит на свадби. Пошто не може да виче, он звизне у пиштаљку и када се сви окрену он зовне онога ко му треба. То му је лакше него да носи мегафон. Некад му ставе и кошуљу на леђа, кажу да се „ваља“.

– Трудим се да својим радом задовољим све стране: пријатеља, домаћина, младенца, кума и свих гостију – прича Скорко. – Да сви буду дочекани, услужени како то доликује нашем српском обичају.

Људи заказују свадбе и на пола године и зову Скорка да им буде чауш. Дешавало се да чак и помере свадбу само зато да би Скорко био чауш. Он има свеску у којој води белешке заказаних свадби.

– Ја морам све да запишем: име домаћина, датум, број телефона и где се обавља свадба. Деси се да се покlope термини и онда овом домаћину што је звао касније морам да се извиним, јер сам већ заузет.

Како нам Скорко прича, кад поћу за младу младожења обично пође тужан од куће. Он га развеселава све док не доћу, а када се „усед-

ну“ и кад изађе млада, Скорко каже следеће: – Драги младенци, ја вам желим много среће у браку и још више успеха у мраку. Кажем им да „воде борбу“ прса у прса за трећи живот. Они знају шта то значи. Младожењи кажем да је много волео живот, кафиће, море и док је била Југославија Дубровник, а од данас мораш да волиш само метлу, младу и ђубровник.

Зову га људи које никада није видео ни чуо, из Бајине Баште, Љубовије, Лознице, Новог Сада, Београда, као и цео ужички регион. Био је чауш и младенцима из Италије. Десило се да су младенци дошли чак из Немачке да праве свадбу у Новом Саду. Они су хтели само Скорка „да им води свадбу“.

О Милораду је писано и у новинама (један од наслова био је „Жиљаду свадби чауша Скорка“), а и слика му је била на календару за септембар и октобар 1990. године. Једном приликом, путујући за Истанбул, две госпође су га препознале и питале да ли је то он на слици у новинама.

Скорко нема цену. Узима колико му ко да. Буде ту и ћебе, па кошуља, флаша ракије, па пешкир. Он је задовољан на свој рад и домаћине који га кашћавају.

– Много сам радио и волео овај посао, али сада чини ми се мало мање. Све то иде с годинама. Младост је прошла, а остала лепота и једино због лепоте могу још то да радим.

У данашње време некоме се исплати правити свадбу, а некоме се и не исплати. Све зависи како је домаћин који прави свадбу коме ишао на весеље. Ако је он ишао и њему ће доћи. Некада су се свадбе правиле под шатрама, а данас су то хотели и луксузно опремљене сале које примају и преко 1.000 гостију. Углавном се праве заједничке свадбе, а Скорко саветује да сви треба да праве свадбе, јер то је нешто лепо и треба је очувати. Некада су се свадбе правиле само у јесен, а сад у току целе године. И уторком и четвртком, не можеш више ни термин да нађеш.

Миломир Скорковић Скорко данас има 69 година, редовно прати ТВ дневник и политичка дешавања. Ко хоће да постане чауш, нека му се јави. Скорко ће свима да помогне.

Мирслав Весовић

Француски новинари посетили Златибор

Туристичка организација Златибор била је 24. септембра домаћин групи од шест француских новинара, представника еминентних часописа и портала који су долазили у дводневну посету Златибору.

У оквиру организоване посете овде су допутовали представници следећих медија: „Tour Mag“ који је њихов најпознатији туристичко-економски магазин, „Quotidien du tourisme“, „La Provence“, „Proces Alimentaire“, „Prestige et Sante“ и „Monde a Valeurs actuelle“. Посета новинара Златибору реализована је у оквиру пројекта „Презентација туристичких потенцијала Београда, Тополе и Златибора“ које организује удружење „Ја волим Француску“, уз подршку Министарства туризма Републике Србије.

Посета француских новинара Златибору започела је свечаним пријемом у просторијама Туристичке организације Златибор, где су новинаре дочекали председник општине Чајетина Милан Стаматовић, директор ТО Златибор Владимир Живановић и директорка ЈП «Голд гондола Златибор» Бојана Божанић. Већ на самом почетку разговора новинари из Француске показали су веома велико интересовање за Златибор и све његове потенцијале, што се видело по бројним питањима која су постављали представницима општине. Посебно интересовање привукао им је пројекат будуће златиборске гондоле и сарадња са француском компанијом „Лома“ која је произвођач опреме за гондолу.

Разговор је настављен уз рачак, па су гости из Француске имали прилику да се упознају са аутентичним златиборским специјалитетима. Након ручка за новинаре је организовано двочасовно разгледање Златибора, где су уз причу о дугој традицији развоја туризма и потенцијалима којима располаже ова планина обилили центар Златибора, спортске терене, Дино парк и Авантура парк, почетну станицу гондоле, златиборску пијачу и броје друге локалитете.

Циљ овако организоване посете француских новинара је промоција Златибора као најпожељније дестинације Србије француском туристичком тржишту. Овим се туристичка понуда наше најпосећеније планине приближава француским туристима и на најефикаснији начин (писањем о потенцијалима Златибора у најчитанијим штампаним медијима), привлачи француска тражња.

Посета француских новинара дестинацијама Србије, међу којима се посебно издвојио Златибор, резултат је успешно реализоване велике међународне конференције у Београду, 20. априла прошле године, на тему: „Презентовање туристичких производа и потенцијала Србије француском туристичком тржишту“ којој је присуствовао значајан број утицајних француских тур-оператера и представника француских еминентних медија.

Т.О.З.

Песничке ватре на позорници Културног центра

Поетско-музички програм посвећен је Јохану Волфгангу Гетеу и Вуку Стефановићу Караџићу, а Повељу песничких ватри добио је Милован Витезовић

Традиционална културна манифестација „Песничке ватре златиборске“ одржана је први пут на позорници Културног центра на Златибору. Шести поетско-музички програм посвећен је Јохану Волфгангу Гетеу и Вуку Стефановићу Караџићу, а Повељу песничких ватри добио је Милован Витезовић.

Добродошлицу у нови простор пожелело је председник СО Чајетина Милоје Рајковић, рекавши да је општина успела да га за две године уреди и припреми за лепа дешавања у њему.

„Надам се да ћемо у наредним годинама завршити читав простор, отворити летњу позорницу и остале садржаје, све у циљу и жељи да Златибор постане озбиљан културни центар у којем ће се одвијати и оне културне манифестације које су се до сада организовале само у већим градовима. Драго ми је што ће се у овом дому спомињати имена познатих стваралаца; како светских, тако и домаћих. Желим вам добродошлицу на ову манифестацију и проглашавам шесте Песничке ватре отвореним.“

Овогодишње „Ватре“ су посвећене Јохану Волфгангу Гетеу поводом 270 година од његовог рођења и ст-

вараоцу из Србије са којим се сусретао Вуку Стефановићу Караџићу. Казивани су одломци дела великана европског неокласицизма и романтизма, као што су „Јади младог Вертера“, „Фауст“, „Чежња“, а Гете је познат и по преводу „Хасанагинице“ на немачки.

Сарадња Гетеа и Караџића дочарана је инсерти-ма из награђиване серије Радио телевизије Србије „Вук Караџић“ сценаристе Милована Витезовића, добитника шесте Повеље песничких ватри. Песник, афористичар, драмски стваралац и садашњи председник Удружења књижевника Србије због болести није могао да присуствује свечаности, али се обратио видео поруком.

„Био вих посебно срећан да присуствујем вечерас овом догађају. Прилике су такве да не могу присуствовати и преостаје ми да Вам захвалим. Ја сам 1963. одавде отишао у Београд. Како сам тамо стигао, отишао сам и у српску књижевност са једном поемом „Витез луталица“. Ужички крај је завичај песника. Не бих баш себе убрајао у ред песника, али

писао сам нешто. Оно што је најзначајније и што волим у овом крају то су песме Славка Вукосављевића, Љубомира Симовића, Милосава Тешића, Радомира Андрића, Милице Здравковић, Владана Митровића, Миодрага Станисављевића и понајвише Љубивоја Ршумовића“, рекао је у поруци Витезовић.

И ове године на Песничким ватрама учествовали су аутори са Међународних сусрета писаца. Домаћинску улогу имала је песникиња Мирјана Ранковић Луковић, а представили су се песници из Словачке, Азербејџана, и Румуније.

„Свиђају ми се Златибор и Србија као земља. Неколико наших издања која су преведена на српски су овде и одштампана и књиге ће бити представљене у Удружењу књижевника. Врло смо задовољни овим местом, може се одмарати, размишљати, пи-

сати... Сарадња Азербејџана и Србије је ве-ома развијена. У Баку су преведена и издана многа дела, како савремених писаца, тако и српских класика“, каже Аждар Ол из Азербејџана, а Касијан Марија Спиридон из Румуније додаје:

„Излазак из Београда и долазак на Златибор је био врло инспиративан. Програм је био изванредан и поезија је прави амбасадор наших народа и култура. Мисија поезије је овде врло развијена, песници су дух свог народа и то је најбоља реклама и најбољи показатељ добрих односа. Песници чине много више него политичари. Ми знамо за Вука Караџића; он је херој свог народа, живео је у тешко турско време, а природно је да се на Балкану зна шта се међу нама догађа и ко колико вреди.“

У програму под слоганом Гетеових стихова „Док живиш, буди жив“ учествовали су глумци Вјера Мујовић, Феђа Стојановић и Слободан Љубичић, оперски солиста Александар Стаматовић, композитор Раде Радивојевић и пијаниста Љубодраг Беговић, као и хор Основне школе „Димитрије Туцовић“ из Чајетине под управом професора Марка Кутлешића. Културно вече на Златибору украсила је и традиционална ватра код Споменика на Шуматном брду чиме су најављене песнички сусрети наредне године.

М.Јевремовић

Одолели затирању српског рода и имена у Албанији

Књига „Скадар”, коју су чланови делегације Срба из Скадра недавно поклонили Милану Стаматовићу, вредно је сведочење о страдању нашег народа у Албанији и албанским фалсификаторима историје

Делегација Срба из Скадра била је током августа у посети општини Чајетина. Примио ју је председник Милан Стаматовић и са представницима српско-црногорског Удружења „Морача-Розафа” из Скадра и њиховим председником Павлом Јакуја Брајовићем разменио је мишљења о статусу српског народа у Албанији. Како смо писали, Брајовић је нагласио да ово удружење настоји да, упркос свом тешком положају, очува српски језик и свој национални идентитет, као и да се избори за статус националне мањине у Албанији иако тамошња власт

дар” академика др Каплана Буровића, коју су заједно штампали „Светигора” и скадарско Удружење Срба и Црногораца „Морача-Розафа”. Из ове занимљиве књиге чита се о граду Скадру, који је велика тајна, у чије одгонетање се на научни и објективан начин упустио и академик Каплан Буровић – писац и научник родом из Улциња, чије је име познато јавности нарочито међу стручњацима за албанологију,

шта се видела тамо, на Голготи, ој Бојано!”. Тако је и са Капланом Буровићем који је прошао истинску Голготу. Био је у Албанији осуђиван и дуго је робијао, а вршено је и насиље над његовом малолетном децом.

Мучен је да би се одрекао очинства над Душаном и Душанком, своје националне припадности и југословенског држављанства. Кад је након издржаних 20 година затвора у Албанији пуштен с робије под

Буровићевим књигама, него и њему, за све то време Исмаил Кадаре не само да је ћутао, већ је био идеолог Енвера Хоџе. Тог лажног дисидента Каплан Буровић је разобличио у књизи „Право лице Исмаила Кадареа”.

Основни разлози за овакво Буровићево страдање могу се наћи у његовим бројним делима, чланцима и расправама, па и у књизи „Скадар”. Аутор је своју интелектуалну и људску делатност усмерио у два правца: један је беспштедна критика левог тоталитаризма оличеног у режиму Енвера Хоџе, а други је научно, објективно и аргументовано демаскирање

Остаци задужбине Јелене Анжујске у близини Скадра

покушава да асимилује све националне мањине. Председник Стаматовић је исказао спремност општине Чајетина да у наредном периоду помогне активности српске заједнице у Скадру, као и да се организују заједничке спортско-културне манифестације у циљу очувања идентитета српског народа у Албанији.

Током ове посете гости су домаћину поклонили књигу „Ска-

с тим што је познатији као дисидент, и у југословенском Брозом и албанском злогласном Енвер Хоџином режиму.

Како у предговору књиге Буровић у једној својој поеми реку Бојану види као реку која протиче кроз две социјалистичке земље, које су „притиснуле луте ране” под режимима Јосипа Броза и Енвера Хоџе: „Кажу

притиском међународне јавности, називали су га „Менделом Балкана”.

Ни у новије време Буровића у Женеви, као емигранта, нису остављали на миру, више пута је покушан атентат на њега. У Тирани су 2009. године спалили цео тираж његове четири књиге. Неки албански академици су тражили од својих власти да забране улазак у Албанију не само

фалсификовања историје, чији конструктори су многи албански квази-историчари потпомогнути од сродних научника из иностранства.

Књига „Скадар” представља кратак преглед историје града, ту пише да су у римским списковима локалног становништва с почетка наше ере наведене српска племена Деретићи, Дермасти, Клиндићи, Денде, Гр-

Српску историју у Скадру истраживала и Боса Росић

Порушену српску историју око Скадра затекла је екипа етнолога из Србије, када је 2010. године стигла у прву истраживачку посету овом граду у Албанији. На челу ових етнолога била је Боса Росић са Златибора, када је као музејски саветник радила у ужичком музеју.

„Обишли смо Скадар и околину у Албанији, накратко трагали за судбином српског живља, споменика, обичаја, прикупљали податке за пројекат САНУ „Положај српске националне мањине у суседним земљама“. Ту у Скадру и око њега сада живи велики број Срба, готово половина укупног становништва. Има и прилично православних Албанаца који одржавају наш обичај крсне славе, из чега би се могло закључити да су то поарбанашени Срби. Видели смо углавном рушевине старих српских цркава, гробаља, закључили да су потребна мултидисциплинарна научна истраживања ових простора које треба да обаве наши стручњаци“, изја-

вила је Боса по повратку у Србију и додала:

„У сећању нам је остала прелепа река Бојана, упечатљива скадарска тврђава, сасвим обичан град Скадар, предусретљивост људи из Удружења Срба у том граду и њиховог председника Павла Брајовића, појава да Срби тамо имају по два имена: једно српско и друго албанско. Они су нам испричали да у Албанији има и Срба католика, Срба муслима-

на, Срба православца и Срба Црногораца. Сви заједно настоје да буду једна чврста заједница Срба као националне мањине у Албанији, уверени да само тако уједињени могу остваривати права која им по међународном праву припадају“.

Видели су наши етнологи многе старе српске грађевине у том подручју, углавном урушене и у једном стању. Најпре су ишли у Враке, равницу која се пружа поред Скадарс-

ког језера све до испод Проклетија, кроз села Добрач, Голем, Гриљ, Омара, Борич, Каменице. Тај крај је од давнина српски, топоними и легенде такође, подно Проклетија су били летњиковци Немањића, стари Балшића двори, давнашњи манастири и цркве. Сад су ту само зидине и руине. У селу Рашкуле некад је била црква Светог Ђорђа, задужбина Немањића, која је сва у рушевинама. Некад је уз цркву Свете Тројице у Вракама (срушена 1966.) било мање српско гробље, а данас су овде само два споменика, и то оборена. У долини реке Бојане стоје руинирани остаци цркве задужбине Јелене Анжујске, а у месту Шенђин стара српска црква Светог Ђорђа, како се сећају мештани, порушена је наочиглед верника 1966. године... Таква српска историја, говорила је Боса, била је видљива у овом делу Албаније, а недостатак научних сазнања код нас о томе захтева обимније и свестраније истраживање.

З. В.

блани, Рудињани, од којих многи још и данас имају потомке на тим местима. Овај налаз Буровић преузима од Јована Деретића, који тврди да је „Скадар био престоница Срба 1.000 година пре Немањића“. Тој фактографији супротставили су се албански фалсификатори историје окупљени око „Академије наука НР Албаније“, у чијој енциклопедији из 1985. пише да су „у доба Војисављевића Скадар окупирали Срби“. Међутим, како наводи Буровић, европска и албанска релевантна историографија слажу се да Албанци у ове крајеве дошли тек у 10. веку. Пише да су они овде „под турском заставом, још пре Косовског боја, марширали чак до Босне. Наравно, као и свуда, после турске окупације Албанци ће заузети огњишта побијених Срба, Црногораца и Македонаца, Грка и Влаха. Од непобијених један део ће протерати, а други асимилovati, па ће тако у 18.-19. веку они бројчано надвламати у Скадру“.

Наводи Буровић и какво је било ослобођење Скадра 1912.,

када су српске и црногорске жртве биле узалудне, јер су велике силе у Лондону 1913. прогласиле независну државу Албанију, после чега тек почиње истинско страдање српског на-

Хришћанско гробље у месту Враке код Скадра

рода. И док је српски народ овде под турском влашћу имао и своје школе, име, српски језик и слободу вероисповести, нова албанска власт 1925. укида српске школе, забрањује исказивање националне припадности, служење српским језиком и слободу вероисповести.

Затирање српског националног бића у Албанији доживљава кулминацију у режиму Енвера Хоџе, а о тој насилној асимилацији, геноциду и културоциду сведочио је академик Буровић.

Тако је, наводи он, „супер-султан Албаније Енвер Хоџа“ 1964. послао булдожера на српско православно гробље у Скадру. Албански шовинисти срушили су манастир Светог Јована у Елбасану, а Срби су по рођењу добијали албанско име, док су презимена албанизована. Забрањивано им је у

кућама да говоре српски, морали су национално да се изјашњавају као Албанци, док о вероисповести није било ни говора.

Све до деведесетих српски народ је у Албанији био избрисан са списка живих. Али тада оснивањем друштва српско-црногорске мањине „Морача-Розафа“ почиње процес поновног рађања нашег народа у тој земљи, пре свега у Скадру. И Каплан Буровић том друштву даје подршку 2007. у бечким новинама „Истина“. А на том муко-трпном путу остваривања својих права наш народ највећу подршку има од Србије и Српске православне цркве, њене Митрополије црногорско-приморске на челу са митрополитом Амфилохијем.

„Књига „Скадар“ академика Каплана Буровића и његов животни пут нека су врста светионика који нам помаже да се у овом добу великих искушења оријентишемо, да не посустанемо у борби за истину и правду, коју је заслужио многострадални српски народ у Албанији“, наводи се у предговору ове књиге.

З. В.

Књижевно вече „Сећање на Ћупа“ одржано је у библиотеци „Љубиша Р. Ђенић“ у Чајетини у присуству љубитеља поезије овог завичајног песника. На годишњицу смрти Михаила Ћуповића уприличено је дружење са завичајним песницима нашег краја, али и великим пријатељима и поштоваоцима Ћуповог лика и дела.

Познаваоци и поштоваоци дела Михаила Ћуповића са сетом а и радошћу подсетили су се на све оно што нам је наш завичајни песник даровао. У програму су учествовали завичајни писци Мирјана Ранковић Луковић, Мирјана Стакић и Зоран Богдановић, као и драмски уметници који су говорили његове стихове Слободан Љубичић и Дивна Марић. Специјални гост вечери био је писац Бранко Стевановић који је добитник награде „Михаило Ћуповић“ за 2018. годину.

„Он је човек који је носио прво једно оно старинско племенито васпитање – да се поштује људска околина, да се поштују и одрасли и деца, да се воли и поштује свој родни крај. Кад помислите на Ћуповића не можете да у првом тренутку не помислите на Чајетину, а одмах у другом на Мокру Гору где је он рођен“, рекао је Бранко Стевановић.

Сећање на омиљеног песника Ћупа

Михаило Ћуповић изузетно скроман, ведар и добродушан био је значајна подршка многим писцима који су у то време стасавали у књижев-

ном свету. Мирјана Ранковић Луковић каже да га је у првим сусретима доживљавала као пријатеља захваљујући томе што је био једноставан

и срдчан. О великом значају Михаила Ћуповића говорила је и Мирјана Стакић која га је упознала за време свог рада у чајетинској библиотеци, као и песник и афористичар Зоран Богдановић.

За живота, Ћуповић је био омиљен на свом родном Златибору и често је проглашаван највећим завичајним песником. Иницијатор је и неколико књижевних манифестација: „Деца међу нарицисима“, Завичајни дани у Мокрој Гори и Турнир духовитости.

„Жао ми је што неко ко није познавао и чуо Михаила Ћуповића сада преко мене мора да упознаје његове песме. То сигурно није довољно да би се његова песма и његова душа упознале. Због тога ми је жао што нису за живота могли да га чују“, каже Слободан Љубичић. „То је човек који је на мене оставио снажан утисак зато што је обичан, зато што је прави Златиборац и што сам имала част и срећу да пуно наступам са њим“, додаје Дивна Марић.

Вече је протекло прошарано редом стихова, редом прича из Ћуповог живота. Публика је поздравила учеснике громогласним аплаузом уз неизмерну захвалност на труду да се сачува сећање на овог великог песника.

Данка Миловановић

„Тајне наше мале“ и пред златиборском публиком

У оквиру обележавања четрдесетогодишњице рада библиотеке Специјалне болнице „Чигота“, у малој сали „Чиготе“ уприличено је књижевно вече Мирјане Ранковић Луковић и промоција књиге „Тајне наше мале“.

Књига „Тајне наше мале“, након успешних промоција одржаних у Чајетини, Ужицу и Београду, промовисана је и пред златиборском читалачком публиком. Ово је девета књига по реду са преко 30 прича, а ова ауторка, родом из Ваљева, први пут се публици представила својим књижевним делом 1998. године.

„Представљене су приче из ове нове књиге али и захваљујући разговору који је госпођа Мирјана Црнчевић водила вечерас, подсећање је било и на неке раније и приче и поезију“, каже Мирјана Ранковић Луковић.

Како и сама књижевница каже, ни сам писац не може да разоткрије ту стваралачку линију, то настајање онога чиме се бави, било да је у питању проза, поезија или роман. Међутим, Мирјана је један од ретких писаца који на својим књижевним вечерима прича о мотивима, начину и настанцима својих дела и о томе на који се начин њено лично и уметничко „ја“ додирују.

„Многе приче су настале не само из мог личног искуства, о чему сам вечерас и говорила, већ се доста тога ослања на оно што чујемо, видимо, спознамо. Људи који су нам драги, људи које добро познајемо, људи које мало познајемо, они о којима слушамо, ствари које се дешавају... Све то вас потакне и понекад нађе место у некој причи за коју никада не бисте ни рекли да осликава

оно што вас је у првом тренутку надахнуло да напишете. Понекад је једна прича спој много више прича, спој многих живота који се никада нису ни додирнули“, рекла је Мирјана Ранковић Луковић.

Ауторка књиге „Тајне наше мале“ добитница је и награде „Хаџи Драган“ за 2018. годину.

„Књига је игром случаја доспела до руку људи који су осмислили награду „Хаџи Драган Тодо-

ровић“ и који су помислили да је ова књига за вређује. Ја сам изузетно захвална и поносна што управо Хаџи Драганово име носи та награда, јер сам имала прилику да га упознам, не као пријатеља, али као писца свакако и донекле и као човека. Лепо је када књижевна критика обрати пажњу. То је само још један поглед на оно што радите, јер све што радите преточено је кроз призму онога ко чита, ко прима оно што сте ви имали да кажете“, каже књижевница.

Књига „Тајне наше мале“ наставиће свој пут промоције а од стране читалаца добила је искрену подршку и препоруку. Остаје нам да са великим нестрпљењем ишчекујемо нова остварења Мирјане Ранковић Луковић која каже да се у њеном рачунару тренутно налазе бар две збирке поезије, бар две збирке прозе, а ту је и један роман који одавно чека свој наставак.

Организатори ове књижевне вечери били су библиотека СБ „Чигота“ и библиотека „Љубиша Р. Ђенић“. Осим књижевнице Мирјане Ранковић Луковић, у оквиру прославе јубилеја библиотеке „Чигота“ књижевне вечери одржали су и Матија Бећковић, Слободан Симић, Жарко Требежанин и Бошко Милосављевић.

Данка Миловановић

Библиотека „Вања” отворена у Кривој Реци

Библиотеку у којој је преко 15.000 књига основао Милисав Златић у знак сећања на ћерку Вању, која је трагично настрадала у својој 13. години

Однедавно је Србија богатија за још једно културно добро: једну библиотеку. У златиборском крају, у општини Чајетина, тачније у засеку Златићи у Кривој Реци 14. септембра је свечано отворена библиотека „Вања” коју је основао пуковник у пензији Милисав Златић, родом из овог села.

Библиотека „Вања” није само дом у којем станује мноштво књига, у којем се сусрећу читаоци са сјајним насловима, где ће се, према зами-

по неколико пута прошле кроз руке библиотекарке Мирјане Лопин Дризо. Она је, иначе, запослена у чајетинској библиотеци, а срећним путем изабрана да у слободно време помогне у овој визији и мисији пуковника Златића. Рад беше дуг, али га је циљ оправдавао. Због тога на отварању она рече:

„У доба риалитија, у ери мас-медиа, у времену када се отварају тржни центри, кафане, ноћни клубови, те комерцијалне ствари у циљу зараде и

ници, представници Народне библиотеке из Ужица и Библиотеке „Љубиша Рђенић” из Чајетине, песници, представници медија који су већ писали о овој теми, али и они који нису, представници општине Чајетина, мештани и многи други који су стајали уз родитеље и фамилију младе Владиславе.

И пре настанка идеје о библиотеци Милисав Златић је уназад 15 година поклањао књиге девојчицама, а однедавно и дечацима који завр-

Говорио је Златић, у име своје породице, и о захвалности коју су им присутни учинили дошавши на овај дивни септембарски дан да поделе тренутак рађање нечег лепог, у нади и вери да ће ова библиотека заиста живети. Још једна понуда у културном животу младих, још једна понуда на културној и туристичкој мапи општине Чајетина и дичног Златибора... Зрно бисера у мноштву и не тако лепих дешавања у земљи и свету. Сами тим и драгоценје.

сли оснивача, дешавати разне занимљиве радионице на којима се може научити пуно тога потребног онима који живе не само на селу већ и шире, где ће свраћати путници намерници, писци за децу и одрасле, где ће се због неких сликовница научити и прва слова... У библиотеци „Вања” живи и сећање на девојчицу Владиславу Златић која је у 13. години, у једном несрећном трену, нестала са ове стране дуге остављајући земљу лакшу за своје кораке и тежу за оне који су је родили, за оне који су је знали, за све који су је волели, а много их је било. Због свега овога је ова сеоска библиотека благословена!

У њој има преко 15.000 књига које су, да би биле сложене и уведене по најновијем библиотечком стандарду,

личног богаћења, била сам фасцинирана идејом о формирању једне библиотеке у селу”.

С почетка, како рече, посумњала је у ову идеју, али су јој сврха и разлог њеног остварења дотакли душу. А да није само њена душа дотакнута, говорили су и гости који су присуствовали овом отварању: деца из ОШ „Миливоје Боровић” из Мачката и Криве Реке, чланови дечјег хора, настав-

шавају четврти и седми разред; једну у име тренутка када је Вања добијала читалачке награде, а другу у име сећања на дан кад је преминула. Критеријум за добијање књиге, каже пуковник, је једноставан:

„Одем, на пример, на школско игралиште, кажем: Дobar дан, децо, како сте? Питам их: Ко вам је најбољи друг? Кажу: тај и тај, и он добије књигу”.

Хор девојчица и дечака је отворио и затворио ову малу свечаност. Онако како и доликује. Онако како би се, верујемо, допало Вањи.

Путницима намерницима, мештанима, школарцима... Свима! Од срца препоручујемо да посете ову малу, али богату библиотеку где ће бити дочекани као најдражи гости.

**Мирјана Ранковић
Луковић**

Током септембра на теренима "Златибор спрингса" одиграна су два турнира. Јуниорски ИТФ турнир за играче до 18 година одигран је у мушкој и женској конкуренцији.

Код девојчица у синглу је била најуспешнија Наталија Сенић, која је у финалу победила Јасмин Гају из Литваније са 2:1 (6:1, 1:6, 6:3). У конкуренцији дубла српско-швајцарска комбинација Лола Радивојевић/Анђела Петровић је за мање од сат времена у финалу женског дубла са 2:0 (6:2, 6:0) савладала словеначки састав Манца Ламперт/Аника Плиншек.

Код мушкараца је најуспешнији био Михаило Радосављевић, који је у финалу са 2:1 (3:6, 6:2, 6:1) победио Данила Раичевића из Црне Горе. Дубл је припао Словенцима - Себастијан Доминко и Гал Емершик. Поточник су у борби за пехар савладали српски пар Алекса Марђоно-

Тениски турнири на Златибору

вић/Душан Милановић са 2:0 (6:4, 6:4). На деветом издању фјучерса "Златибор опен" победнички пехар припао је босанском тенисеру

Нерману Фатићу, који је са 2:0 (7:5, 6:3) савладао мађарског такмичара Петера Нађа. У дублу је босанско - црногорска комбинација Немања

Малешевић/Љубомир Челебић савладала са 2:1 мађарски састав Матјаш Феле/Гергељи Мадараш, по сетовима 6:3, 3:6, 10:4.

ММА: финала за Божовића и Глишовића у Београду

На „Отвореном првенству Београда“ у комбинацији борилачким вештинама (ММА) у сениорској конкуренцији (А класа) Сретен Божовић (до 70 кг) и Жарко Глишовић (до 66 кг) поражени су у финалним борбама. Такмичење је одржано у „Делта ситију“.

-Обојица смо имали веома добре противнике. Жарков противник има браон појас у ВЈЈ-у (бразилска цуџица), поразио га је на RNC submission. Ја сам се борио са непоразеним такмичарем из „Ахилеја“, који је до ове борбе имао скор 10-0, а сада је у веома

густом мечу на поене дошао и до 11. победе. Пресудила су два рушења на крају рунди. Недостајало је мало спортске среће, мало рвачког знања и искуства... У сваком случају, велико искуство за Жарка и мене. Он сада има скор 5-2, а ја 8-5. У новембру нам предстоји традиционални турнир у Врбасу, остаје нам да исправимо грешке и вратимо се на победничке стазе – изјавио је Божовић.

Подсећамо, Божовић је прошле године на овом такмичењу у окршају за прво место савладао Стефана Поповића из „Ахилеја“.

Шахисти „Чиготе“ успешно започели лигашко такмичење

Иако сам старт нове сезоне Лиге Централне Србије нису почели према очекивањима (реми са „Златаром“ из Новом Вароши и убедљив пораз од Бајине Баште), шахисти „Чиготе“ су са две сигурне победе дошли до трећег места на табели. Најпре је са 5.5:2.5 у гостима побеђен ФАП (победе су на својим таблама оствари-

ли Миланко Лазовић, Теодор Ђеић и Радован Рајевац, док су ремизирали Душко Доловић, Славко Стојић и Зоран Тодић, а Дарко Виторовић је поражен на осмој табли), после чега су успели да, након деценију и по, савладају и екипу „Младости“ из Сјенице (победе на својим таблама однели су Доловић, Вилотијевић, Рајевац, Стојић и Виторовић, Тодић је ремизирао, а поражени су Лазовић и Дабић).

Две медаље за Александра Радишића

Чајетински параатлетичар Александар Радишић у септембру је дошао до два одличја. На Светском купу у параатлетици, одржаном у Крагујевцу, Александар Радишић освојио је треће место у бацању чуња, а потом је на митингу у Загребу дошао до сребрне медаље, хицем од 27.49 метара.

Подсећамо, Радишић је ове године дошао до четвртог места на Светском купу у Сплиту, на митингу у Горњем Милановцу освојио је сребро, а на Зимском првенству Србије одбрао је бронзану медаљу.

Модел авиона из Другог светског рата у музеју Самира Асланија

Музеј авионских макета, који је у свом дворишту направио Златиборца Самир Аслани, онедавно је обogaћен моделима авиона из Другог светског рата, у оквиру обележавања 90 година од почетка највећег ратног сукоба у историји човечанства.

Овај музеј, реализован у сопственој режији, Аслани је опремио са око 300 макета претежно авиона, али ту су и носачи, топови, тенкови, војни камиони и слична превозна средства. Заступљене су све епохе, с посебним акцентом на Први и на Други светски рат који су, према његовим речима, посебно захвални за колекционара, пре свега са аспекта разноликости модела.

–Посетиоци ће моћи да виде моделе свих авиона коришћених у Другом светском рату, како савезничке, тако и сила Осовине. Занимљиво је то што је доста

авиона користило обе зараћене стране, тако да кључну улогу није имао авион, већ сам пилот. То је последња епоха у којој је човек био јачи од авиона, када се све сводило на психофизичке способности пилота, док је данас све аутоматизовано. Такође, тада долази до великог развоја ваздухопловства, авиони

од 450 километара на сат до краја рата долазе до брзине од 700 километара на сат. У том периоду направљено је неколико стотина хиљада авиона, што је огромна цифра – каже Аслани, који се овим хобијем бави од петог разреда основне школе.

Ту су и макете новјих авиона, а мо-

дели су како фабричке, тако и ручне израде. Што се тиче самог садржаја колекције, сматра да то зависи пре свега од самог сакупљача.

–То зависи од афинитета макетара. Кључна разлика је у размерама – авиони се раде у размерама 1:72 или 1:144, док се бродови раде у размерама које су много ситније, 1:720 и нема те количине детаља коју можете видети на авионима. Исто тако, авиони су људима занимљивији, јер их не виђају сваког дана, као што виде камионе и сл. Овде су прављене, али и ливене макете. Оне су мало захвалније за посетиоце, јер се могу узети у руке и боље погледати.

Асланијев музеј је, од краја августа, отворен за посетиоце сваког дана. Превасходни циљ је припрема за наредну годину.

Дечја „Жогарија-Лоптарија-Србија“ одржана у Чајетини

Спорско-рекреативна манифестација за децу нижих разреда основе школе „Жогарија-Лоптарија-Србија“ по први пут је одржана у Чајетини, на теренима Новог парка. Такмичење је окупило осам екипа из основних школа са простора општине („ОШ Димитрије Туцовић“, „ОШ Сава Јовановић Сирогојно“, „ОШ Миливоје Боровић“), које су се надметале у малом фудбалу (три на три) и играма спретности, а одржан је и својерсни квиз знања, као и игра за наставнике.

Звањ најбољег понела је прва екипа „ОШ Димитрије Туцовић“, док је екипа број три исте школе заузела друго место. Према речима челних људи Спортског савеза Чајетине, који је у сарадњи са општином Чајетина организовао ову приредбу, манифестација је требало да представља својерсни пандан „Спортским играма младих“, на којима учествују ученици старијих разреда, тако да се на овај начин пружила прилика да и млађи основци добију прилику да окушају своје спортске способности.

–Спортски савез Чајетине је и раније показао да брине о школском спорту. После успешне организације „Спортских игара младих“, дошли смо на ову идеју, да малишанима пружимо нешто додатно, поред локалних манифестација. Трудимо се да употунимо њихов живот, развијемо спортски дух... Ово је веома лепа манифестација, а све школе са простора општине су узеле учешће.

Својерсни промотери такмичења били су некадашњи атлетски репрезентативац, садашњи генерални секретар Спортског савеза Чајетине Мирко Петровић и некадашњи фудбалер „Црвене звезде“, „Сартида“ и „Златибора“ Владимир Мудринић.

–Најлепше је на зеленом терену. Препоручио бих свим овим дечама и девојчицама да буду упорни, јер нема

ништа лепше од бављења спортом – рекао је Мудринић.

Два најбоље пласирани тима са овог такмичења стекли су право учешћа на републичком такмичењу.

–Шеста је година како смо у Србији, ово је идеја која би овде тек требало да узме маха. Ова приредба је посвећена деци, да се забаве, али и да нешто науче. Драго ми је што смо први пут у Чајетини, ово је веома значајна туристичка тачка Србије, веома атрактивна. Љубазност овдашњих људи нас је одушевила, довољно је било само пар телефонских разговора да се око свега договоримо. „Жогарија“ има едукативни карактер, да децу научи о фер-плеју, да усвоје основна знања о томе како помоћи другару на терену, да не буду љути противници. Мене је фасцинирао пример малишана из Рашке, чија екипа није победила, али који је рекао: „Када хоћу да се играм,

ја се смејем. Кад хоћу да се смејем, ја се играм. А играм се у „Жогарији“.

„Жогарија-Лоптарија“ је започела пре непуних деценију и по у Словенији, а идејни творац био је Славко Сакелшек из Љубљане. Данас се одржава у осам земаља са простора од Алпа до Дунава: Словенија, Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина, Аустрија, Италија, Црна Гора и Мађарска. Као главни циљ приредбе истиче се развијање моторичких способности код деце путем физичке активности, као и промоција здравог живота. Такође, настоји се да се код деце развије пракса фер-плеја и међусобне толеранције, што доприноси и развоју мултикултуралности. Процењује се да на читавом простору који обухвата организацију ове приредбе она окупља око 2.5 милиона учесника.

„Златибор” бојажљив против „Војводине” у Купу Србије

После 10. одиграних првенствених кола фудбалери «Златибора» налазе се на 10. месту Прве лиге Србије са 13 освојених бодова. У средини табеле, с тим што свега два бода деле ову екипе од петопласираног ОФК «Жарково» тако да ни пласман у врху, уколико буде бољих игара и победа, није недостижан. На челу табеле после 10 кола су три екипе са по 18 бодова: Динамо, Графичар и Металац. ФК «Златибор» је уз првенствене мечеве играо и утакмице Купа Србије. Стигли су до шес-

тађе. Мислим да је ово једна рутинска њихова победа, много смо томе допринели ми. Ушли смо много бојажљиво, са великом респектом. Поклањали смо ситуације за голове, а када неке ситуације поклањате таквом противнику, онда сигурно не можете направити нешто више – каже Ристановић.

Чајетински тим је, да подсетимо, пре две године у овој рунди Купа Србије изабацио „Раднички” из Ниша, али је сада био далеко од изненађења.

наестине финала, а ту их је 25. септембра на «Швајцарији» победила новосадска „Војводина” резултатом 4:1 (полувреме 2:0 за госте). Тренер чајетинског тима Предраг Ристановић сматра да је његова екипа сама допринела убедљивом поразу против једног од водећих тимова Суперлиге.

– Честитам екипи „Војводине” на пролазу

– Олако смо примали голове, можда да смо држали резултат у егалу то би било мало другачије, „Војводина” би играла под неким својим притиском. Међутим доста лако смо примили голове и нисмо могли да очекујемо ништа више сем убедљивог пораза – каже тренер „Златибора”, екипе којој остаје такмичење у Првој лиги Србије.

Променљива форма фудбалера „Чајетине” у новој сезони

Значајно измењени састав ФК „Чајетина” у уводних шест кола Златиборске окружне лиге бележио је променљиве резултате. После два старта пораза, тим је успео да победом на гостовању „Вишесави” најави излазак из кризе (стрелци Бранко Божовић, Бранко Радовић и Михаило Јечменица). Убрзо потом савладан је „Котроман” на „Швајцарији” са 4:0, головима Филиповића, Радовића и Дедића (2), али је уследио пораз на гостовању „Полету” (2:1). У утакмици са „Јежевицом”, „Чајетина” је успела да, после преокрета, дође до тријумфа од 4:1, головима Вујовића, Божовића, Савића и Радовића.

Иначе, клуб је у септембру обележио пет година од оснивања сопствене школе фудбала, у којој је временом окупио више од 150 полазника. Педесетак чланова је присуствовало утакмици првог кола Лиге Европе између „Партизана” и „АЗ Алкмара”, међу 20 хиљада малишана који су били на трибинама због суспензије стадиона у Хумској 1. Ово није први пут да ФК „Чајетина” своје чланове води на највеће стадионе у држави, с том разликом да овај пут нису ишли у сопственој режији, већ је све унапред припремљено од стране ФК „Партизан”. Подсећамо, полазници чајетинске школе фудбала су током претходних година посећивали мечеве „Црвене звезде” и „Партизана” у домаћем првенству, али и на међународној сцени, тј. у квалификацијама за Лигу шампиона.

Пет година школе фудбала ФК „Чајетина”

Фудбалски клуб „Чајетина” у септембру је обележио мали јубилеј – пету годишњицу од почетка рада клупске школе фудбала.

Клуб је с радом кренуо 2014. године, на терену крај школе у Мачкату. Првобитни акценат био је на деци из сеоских месних заједница, попут Мачката, Шљивовице и Криве Реке, а нешто касније су се укључили и полазници из Чајетине и са Златибора. У ову годину ушло се са преко 150-оро деце у клупској школи фудбала.

–Кренуло се практично од нуле, када су на Златибору и околини већ радиле и неке друге школе фудбала. Одговорним радом, посвећеношћу тренера успели смо да, релативно брзо, формирамо и такмичарске селекције – каже секретар клуба Оливер Лазаревић, додајући да клуб за наредни период планира поновно покретање секција у Сирогојну и у Мачкату, где је временом дошло до мањег застоја у раду.

Клупске селекције су остваривале запажене резултате на турнирима млађих категорија, а по-

себно се истичу успеси из 2018. године, када су се две селекције пласирале на завршни турнир СОС Лиге будућих шампиона. Клуб је у три наврата организовао и сопствени турнир, а планира се да наредно издање овог такмичења буде током јесени.

–Водили смо рачуна и о томе да деца, изузев тренинга и активности које су уско везане за фудбал, имају и низ других садржаја. Организовали смо клупске кампове, тј. пут у Врњачку Бању и на Јахорину, за наредну годину ћемо вероватно отићи негде на море. Водили смо децу на јагодински “Аква парк”, у обилазак културно-историјских споменика, а посебно бих истакао посету највећим стадионима у земљи, тј. одлазак на утакмице „Црвене звезде” и „Партизана”, што у првенству, што на међународној сцени. Такође, водили смо децу и на утакмицу младе репрезентације у Ужицу.

За наредни период клуб у плану има пре свега даље омасовљавање клупског чланства, промоцију школе фудбала и додатно усавршавање тренерског кадра.

–Општина је препознала наш рад, тако да од недавно добијамо већи део средстава одређених за спорт из буџета, а укинули смо чланарине. Део средстава биће одређен за клупску опрему, а нагласио бих да сваки члан школе фудбала има по тренерку, мајицу и дрес са клупским обележјима. Желимо да и даље будемо препознатљиви по раду са млађим селекцијама.

Говорећи о првом тиму, Лазаревић истиче да је примарни циљ био подмлађивање и да је екипа знатно измењена у односу на претходну сезону. Уколико се укаже прилика, поново ће се истаћи кандидатура за пласман у виши ранг.

Фудбалски клуб из Кувајта се припремао на Златибору

Фудбалери кувајтске „Казме“ на златиборској „Швајцарији“ спровели су припреме за нову такмичарску сезону. Клуб из богате заливске земље, који иза себе има четири титуле првака своје државе, са клупе предводи српски стручњак Борис Буњак, пореклом из Краљева, који је у азијском фудбалу већ скоро две деценије. Како каже, идеја за долазак на Златибор била је његова.

–Ово је мој комшилук, с обзиром да сам из Краљева. Услови су далеко бољи него некад, а познато је да су Арапи мало захтевнији. Још док сам био селектор Кувајта најавио сам да бисмо могли искористити овај амбијент. „Казма“ има шампионски педигре. Четири пута је била шампион Кувајта, има осам купова и један Азијски куп. Већ девет година нису освојили ништа и то је био изазов за мене.

Буњак сматра да Азија не заостаје за Европом по неким фудбалским питањима, али се тамо може суочити са неким несвакидашњим проблемима. Пре свега, то је чињеница да су тамошњи фуд-

балери материјално обезбеђени, па је тренеру најтеже остварити мотивацију.

–Дуго сам у арапском фудбалу и то је велика истина. Тешко је мотивисати некога ко је обезбеђен, коме фудбал није

извор прихода. Они имају осигурану egzистенцију, пошто је тај социјални момент у Кувајту решен тако да они сви примају неке плате, на овај или онај начин. Фудбал се игра из разоноде, али га обо-

жавају. Спремни су за неке жртве, али не до краја. Тако се догоди да нам, пред неку важну утакмицу, главни играч дође нервозан због неке саобраћајне гужве и, једноставно, не жели да игра. Иначе, Азија не заостаје за Европом, чак се приближавају, пре свега по питању физичке спремности. Има и играча са необичном техником, који у Европи полако нестају. Фудбал се развија свуда у свету и ко је у стању да то прати, он је „у догађају“. Свет је постао велико село, тамо има све што има и у Европи, могу једино да вам недостају породица и пријатељи, али то је део професионалног живота.

Његов сарадник и тренер голмана Дарко Лубарда истиче да су материјални услови за живот у Кувајту такви да он не планира повратак на Балкан у скорје време.

–Нажалост, бићу искрен: ми немамо где да се вратимо. Тамо су неупоредиво већа примања него овде. Ја ћу, лично, гледати да се што дуже задржим у овом клубу. Кад више не буде могло тако, онда, што они кажу, „селама алејкум“.

Јанковић: Желео сам да Кинези виде лепоте Златибора

Омладинска репрезентација Кине (U20) на златиборској „Швајцарији“ је спровела припремни циклус, под тренерским вођством некадашњег тренера „Црвене звезде“, „Локерена“ и младе репрезентације Србије Александра Јанковића.

Идеја за долазак на српску планину потекла је од самог Јанковића који је, како каже, желео да Кинезима покаже природне лепоте Србије у доба године када је веома лепо време, а притом нису велике врућине као у Кини.

–Ово је милина. Прелепа природа, људи су љубазни, екипа је уживала. Желео сам да Кинези виде и упознају наш менталитет, да виде шта значи српско гостопримство, природне лепоте Златибора...

Јанковић је у Кини један од европских тренера који раде са националним тимовима, с обзиром да олимпијску селекцију тренира Гус

Хидинк, а сениоре Марчело Липи. Говорио је о својој фасцинираности кинеским начином живота, као и о тамошњој фудбалској експанзији, која је већ довела фудбал до знатно вишег нивоа од оног на којем је некада био.

–Кина је решена да направи нешто од свог фудбала. Прошао је почетни талас великих улагања у светске звезде. Кинези су аналитични, педантни, брзо су дошли до закључка да постоји велики јаз из-

међу домаћих играча и оних који су доведени из Европе. Стога се тежи афирмацији домаћих играча. То није лако, велика је база, тако да има и случајева да се иностраним играчима дају кинески пасоши, па се већ очекује да ће у сениорском саставу бити неколико натурализованих Бразилаца. Иначе, сјајно је бити Европљанин у Кини. Невероватно искуство, неупоредиво с било чим што сам прошао. Невероватна култура, традиција, поштовање према другим културама, отвореност, интелигенција тамошњих људи... Имају радну културу и стаховиту способност учења. „Узеће“ од вас не само оно што им дате, већ све оно што виде.

Примарни циљ ове селекције је припрема за Азијски куп играча до 23 године, који ће се одржати 2021. године, као и Азијске олимпијске игре, које ће се исте године одржати управо у Кини.

ЗЛАТИБОРСКЕ
ВЕСТИ

Издавач

Агенција за издавачку делатност и маркетинг „Мали Ђира“

Главни и одговорни уредник

Милић Симић

Редакција

Драгана Росић
Мирјана Ранковић Луковић
Мирослав Весовић
Иван Јанковић
Мирослав Јевремовић
Фотографије:
Слободан Јовичић

Штампа

Графос Ужице

Тираж

1.500 примерака

Контакт

064/117-15-99
e-mail: simicmilic@mts.rs

ISSN-2406-2405

Четири деценије Кошаркашког клуба „Златибор“

Од тренутка оснивања клуб је не само афирмисао овај спорт у малој вароши, која је тада бројала тек нешто више од две хиљаде људи, већ је временом израстао у колектив који је за нешто више од пет година, под вођством председника Рајка Пелверовића, прошао пут од Друге српске лиге до КЛС-а

Кошаркашки клуб „Златибор“ 16. септембра је навршио четири деценије постојања. Садашњи учесник Кошаркашке лиге Србије као кошаркашки колектив први пут се појавио у званичним документима на тај датум 1979. године, када је одржана оснивачка скупштина.

Спорт под оброчима имао је своју традицију у Чајетини и пре тога, пре свега кроз учешће локалних баскеташа на МОСИ играма, где су током седамдесетих година освојене две медаље. Интересовање младих људи за кошарку логични наставак имало је у формирању колектива који ће их све окупити „под један кров“. Можда и најзаслужнији за оснивање клуба је данашњи спортски директор Радомир Раковић, који је у помнуту периоду наступао за „Први партизан“ из Ужица, са којим је играо тадашњу Прву Б лигу.

Идеју о покретању кошаркашког клуба представио је тадашњем председнику СОФК-а Сеаду Беговићу који је, од тог тренутка, у наредне три деценије константно био уз КК „Златибор“, пре свега као председник. Према речима тадашњих првотимаца, управо је у тим данима, на бетону Старог парка између дрвених конструкција кошева, успостављен систем који до данас траје, темељи свега онога што клуб данас јесте. Раковић је са собом „повео“ неколицину саиграча из Ужица – Душана Леца Стојановића, Владимира Ђоковића и браћу Аћимовић, Раденка и Александра. Уз њих, прву генерацију клуба чинили су „баскеташа из краја“ – нешто искуснији су били Желимир Џамбић, Владан Божовић, Мирослав Шкодрић, Мирослав Туцовић и Бориша Жиловић, док су млађе снаге чинили Велимир Ђуричић, Михаило Сапун и браћа Милутиновић, Радош и Милош. Први тренер био је Драгомир Томовић, од којег је пред крај прве такмичарске сезоне вођство тима преузео Радован Бато Лојаница.

Од тренутка оснивања клуб је не само афирмисао овај спорт у малој вароши, која је тада бројала тек нешто више од две хиљаде људи, већ је временом израстао у колектив који је за нешто више

од пет година, под вођством председника Рајка Пелверовића, прошао пут од Друге српске лиге до КЛС-а. Посебно достигнуће представља пласман на Куп Радивоја Кораћа из 2018. године, где је чајетински клуб одмерио снаге са београдским „Партизаном“, тимом који је у другој половини осамдесетих у тек отвореној спортској дворани у Чајетини увеличао одлазак Радомира Раковића у кошаркашку пензију. Клуб је током своје

кувана јаја, све до значајних материјалних улагања у савремено доба. Можда и најпрецизније објашњење тога дао је сам Радомир Раковић, на пролетос одржаној годишњој скупштини клуба.

– Колико је само било клубова из неупоредиво већих градова који су били моћни, јаки, а којих данас више нема. Шта је нас одржало? Са пуним правом могу рећи да је Чајетина, у кошаркашким смислу, посебна средина. Читаво

шења – од креирања четворогодишње стратегије за рад с младима до могућности довођења дечака из других општина, услед чињенице да је Чајетина веома мала база. Председник клуба Рајко Пелверовић на годишњој скупштини клуба се осврнуо на ту проблематику.

–То није проблем са којим се суочавамо од прошле сезоне, то је проблем који траје већ годинама. Састављена је група људи који ће, по узору на неке друге клубо-

„*Чајетина је, у кошаркашким смислу, посебна средина. Читаво становништво ове општине не би могло да напусти београдску „Штарк арену“, а имамо прволигаша. Значи, одржало нас је, пре свега, јединство и подршка грађана овом спорту, рекао је Радомир Раковић*“

историје играо такмичарске мечеве и са „Црвеном звездом“, некада пре свега у куп утакмицама, а у новије доба и у оквиру Суперлиге Србије.

Било је, наравно, и тешких тренутака. У одређеним моментима је, према изјавама савременика, чак и сам опстанак клуба био доведен у питање. Многи фактори су доводили до постртања, од такмичарских, преко економских, па до политичких. Ипак, клуб је све то успео да превазиђе и не само опстао на кошаркашкој мапи Србије, већ се нашао и у највишем рангу. Разлози за то су различити... Од ентузијазма, пожртвованости и другарства у ранијим годинама, у тренуцима када се по деветорица играча на утакмице превозило у једном „Рену 4“ или, чекајући воз за повратак кући, време прекраћивало уз грисине и

становништво ове општине не би могло да напусти београдску „Штарк арену“, а имамо прволигаша. Значи, одржало нас је, пре свега, јединство и подршка грађана овом спорту.

Клубу, ипак, остаје један проблем који, према речима самог руководства, што пре треба решавати – млађе категорије. Иако је тренирање већ годинама бесплатно за све полазнике, чињеница је да је број деце која се баве овим спортом неупоредиво мањи него пре две деценије, када су се плаћале чланарине. Клубска школа кошарке претходне године бројала је 27 чланова. Чак ни скорашњи успеси сениора КК „Златибор“, као ни резултати кошаркашке репрезентације Србије на међународној сцени нису значајније анимирали децу за кошарку. Помињу се различита ре-

ве, покушати да реализује програм рада са млађим селекцијама за наредни период. Међутим, мислим да је реалније очекивати резултате у школи кошарке и у селекцијама пионира и кадета, него у јуниорској, где је посебан проблем. Деца тада одлазе на даље школовање и просто не постоји начин на који их можемо задржати.

Проширено је и друштво клупских легенди. Кругу у којем се налазе оснивач клуба и први капитен Радомир Раковић, дугогодишњи председник Сеад Беговић, најбољи стрелац клуба Желимир Џамбић и вишегодишњи капитен Душко Пантовић придружила су се двојица некадашњих првотимаца, а садашњих чланова стручног штаба – тренер првог тима Страјин Недовић и помоћни тренер Иван Тмушић, који је као капитен предводио тим на Купу Радивоја Кораћа. ▲